

φωτογραφία-δρόμος στο Κίιφο - κείμενο: μικρή διασκευή σε απόδοση του André Pieyre de Mandiargues από το Le Musée Noir

Κάποιοι τόποι και μερικές ώρες, φέρνουν αντιμέτωπες ή ισχυροποιούν τις ζώνες φωτισμού που προσιδιάζουν στις διάφορες ύλες. Μεσ' απ' αυτές τις συγκρούσεις, μεσ' απ' αυτούς τους συνδυασμούς φωτοστέφανων, γεννιέται ό,τι κοινώς εννοείται με το όνομα ατμόσφαιρα: ένα κλίμα πρόσφορο στη μεταμόρφωση των φαινομένων. Πηγαίνετε στην πιο πολυσύχναστη διασταύρωση ν' αδράξετε το τρεμάμενο μεσημέρι της σιωπής· ανακαλύψτε τα μεσάνυχτα των εγκαταλελειμμένων λατομείων, των άχτιστων οικοπέδων όπου το λαθραίο φως λούζει τις μικροεπιχωματώσεις· εξερευνήστε τους σιδηροδρομικούς σταθμούς, τα περάσματα, τις υπόγειες διαβάσεις των μεγάλων πόλεων, τα κλειστά σπίτια σα βελούδινες πόρνες, τα σφαιριστήρια, τα αυτοσχέδια πανηγύρια, τα θέατρα που πάλιωσαν· διαπεράστε τα φαράγγια των χειμαρρωδών βεβαιιοτήτων, λεία και σκληρά σαν αφηνιασμένα άλογα, τους σανιδένιους δρόμους που τοποθετούν πάνω απ' τους βάλτους· τόσα πράγματα που αν δεν τα δεις σαν τυφλός, πρέπει να τα κοιτάξεις ώσπου να σου καούν τα μάτια, κι όλοι οι καγχασμοί των αφελών, όλες οι εντολές του κλήρου ή της αστυνομίας, δεν θα έχουν κανένα αποτέλεσμα ενάντια στην άγρια απόλαυση του κόσμου.

Πρόκειται για ένα είδος τσιγγάνικου κήπου όπου κάποτε ενθουσιάζονται οι άγγελοι και κάποτε οι δαίμονες· όπου κάποτε τα κιγκλιδώματα υποχωρούν σ' έναν άνεμο σιωπηλό, γεμάτο κι άδειο μαζί, υποχωρούν στην αναμονή, σ' αυτό το απρόσμενο ξέφωτο όπου συγκεντρώνονται οι μοναχικοί... πρόκειται για ένα πάρκο με πολύπλοκα νούμερα, που έρχεται ξαφνικά να εγκαταστήσει τις μηχανές, τα εργοστάσια και τις αχόρταγες αισθήσεις στα ρήγματα που ανοίγονται στην αναπαράσταση του κόσμου. Απ' αυτήν την έφοδο ξεπηδάει η πραγματικότητα, ξεπηδάει μια απέραντη χώρα...

Ορισμένοι ξεχνάνε. Γιατί τους βολεύει. Εμείς όχι. Δεν ξεχνάμε ότι ανάμεσα στους πολιτικούς φυγάδες / πρόσφυγες υπάρχει μια κρίσιμη διαχωριστική γραμμή. Από την μια εκείνοι που αρνούνται να κάνουν τους αγώνες τους πόνια σε αντίθεση ανάμεσα σε κράτη. Από την άλλη αυτοί που ενδιαφέρονται ακριβώς γι' αυτό. Από τη μια εκείνοι που απευθύνονται για βοήθεια, υποστήριξη, συμπάρταση σε υποκείμενα ανταγωνισμού, αγώνων, μέσα στην κοινωνία που τους δέχεται. Από την άλλη αυτοί που νταραβερίζονται με τους όποιους μηχανισμούς του κράτους που τους δίνει άσυλο.

Το ποιοι "κερδίζουν" στο τέλος είναι μάλλον αναμενόμενο... Δεν ξεχνάμε το γιατί... Ποιοί και πως ήξεραν το ΡΚΚ ως τις αρχές του γενάρη του '99; Ποιοί ξέρουν τι συμβαίνει στην τουρκική κοινωνία; Εμείς δεν έχουμε κανένα λόγο να ξεχάσουμε τις εκκαθαρίσεις που οργάνωσε ("ανεπίσημα"...) αυτό το κόμμα σε βάρος άλλων τουρκικών και κούρδικων οργανώσεων.... Την τρομοκρατία στο Λαύριο.... το αποκορύφωμα της "επαναστατικής καταστολής" με τους ξυλοδαρμούς, τους σοβαρούς τραυματισμούς και τις καταστροφές σε σπίτια όσων "δεν άρεσαν" στο ΡΚΚ, το Νοέμβριο του 1996 στην Αττική....

Δεν ξεχνάμε την απάντηση του γραμματέα του εκσυγχρονισμένου υπουργείου δημόσιας τάξης όταν τουρκικοί πολιτικοί εξόριστοι διαμαρτυρήθηκαν, μέσω δικηγόρων, για την κάλυψη που δίνει το ελληνικό κράτος σε τέτοιες εκκαθαρίσεις του ΡΚΚ: *αν δεν σας αρέσει, θα σας στείλουμε στην Άγκυρα να σας κρεμάσουν...*

Δεν ξεχνάμε τους πάγιους "αγωνιστικούς χαιρετισμούς" του "στόχου" σε εκδηλώσεις του ΡΚΚ, δεν ξεχνάμε ακόμα τις αγκαλιές του ηγέτη του κόμματος με τον πατριάρχη Αντιόχειας, δεν ξεχνάμε καν το πως ένα σταλινικό κόμμα μετατράπηκε σε καθαρόαιμο εθνικιστικό....

Δεν ξεχνάμε το μίσος και την έχθρα που καλλιέργησε απέναντι σε οποιοδήποτε εναρτιωτόταν στην εθνικιστική πόλωση αγωνιζόμενος για την ταξική ενότητα των (τουρκικών και κούρδικων) προλετάριων, για όποιον κούρδο υποστήριζε την κοινωνική, εργατική απελευθέρωση, και όχι την "εθνική ταυτότητα του.

Όλα αυτά φυσικά πριν τον περασμένο Φεβρουάριο. Αλλά ακόμα και μετά, όταν σκόπημα και δόλια η ελληνική κοινωνία, τα μμε, τα κόμματα (και διάφορα απίστευτα γκρουπούσκουλα) δέχτηκαν να αναγνωριστεί το ΡΚΚ σαν η αποκλειστική πολιτική εκπροσώπηση των κούρδων εξεγερμένων, ακόμα και τότε αυτό το κόμμα δεν παρέκλιψε να υποδείξει στο ελληνικό κράτος την ύπαρξη, στην Ελλάδα, "φιλότουρκων κούρδων", οι οποίοι μπορεί νακάνουν προβοκάτσιες! Γιατί πάντα, στην καρδιά της πολιτικής δράσης αυτού του κόμματος, υπάρχει η άποψη πως όποιος διαφωνεί μαζί του είναι πράκτορας της ΜΙΤ. Ακόμα περισσότερο ύστερα από κάθε "αλλαγή γραμμής", όταν στις 13/12/98, από την Ιταλία, σε συνέντευξη στο κούρδικό κανάλι Med (και μετά στην "Μιλλιέτ") ο Οτζαλάν κατηγορήσε τους ίδιους τους στρατιωτικούς διοικητές του ΡΚΚ για "τρομοκράτες" και για "δολοφόνους αθών", μικρή ήταν η απόσταση να τους θεωρήσει (για να σώσει το κεφάλι του) ακόμα και πράκτορες...Μπορεί να καταλάβει κανείς το είδος της "απελευθέρωσης" που μπορεί να προκύψει έτσι....

Το ζήτημα είναι η άθλια σκύλευση της πραγματικότητας, και η δήθεν "αγανακτισμένη" προσπάθεια ορισμένων ντόπιων υπολειμάτων του αριστοκρατικού να χρησιμοποιήσουν αυτό το κράμα φεουδαρχίας, προσωπολατρίας, σταλινισμού και εθνικισμού σαν τρένερ και αιχμή του δόρατος τους εναντίον (υποτίθεται) των πολιτικών σχεδίων του κόλλυου Ε.Ε.... Γιατί θέλουν ο οποιοσδήποτε ταξικός ανταγωνισμός να "φιλτράρεται" μέσα από τον "πατριωτισμό", να δουλεύει δηλαδή για την ίδια την κυριαρχία εναντίον της οποίας στρέφεται... Η κατασκευή του διλήμματος "ή με τον Σημίτη ή με τον Οτσαλάν" θα ήταν γελοία, αν δεν ήταν κάτι χειρότερο: εμετική.

Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει κανένα τέτοιο διλήμμα για όλους τους προλετάριους που έχουν συνείδηση της θέσης τους: αυτός είναι ο λόγος που κάθε ιδεολογικό σκούληκι από τη μεριά του, λογαριάζοντας τα δικά του οφέλη, κάνει ό,τι μπορεί για να δημιουργήσει τέτοιες "επιλογές" για τους λιγότερο ή περισσότερο κολασμένους αυτής της κοινωνίας.

ΕΙΜΑΣΤΕ ΤΟ ΙΔΙΟ ΕΧΘΡΙΚΟΙ απέναντι στα αφεντικά των τραπεζών, στα παράσιτα των "εκσυγχρονισμένων" θεσμών, στην "οικονομία" τους και στην "αγορά" τους, όσο είμαστε απέναντι στα κόμματα, στα παράσιτα των "πατριωτικών" θεσμών, στις ψυχώσεις τους και στο ενδιαφέρον τους για τους "λαούς". **ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ "ΛΑΟΙ"**, παρά μόνο σαν νομιμοποίηση της ταξικής συνθηκόληψης, δηλαδή σαν υποτέλειες. **ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ "ΕΘΝΗ"**, παρά μόνο σαν νεκροταφεία του παγκόσμιου προλεταριακού μίσους. **ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ "ΑΝΑΠΤΥΞΗ"**, παρά μόνο σαν παροξυσμός της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης. **ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ "ΣΥΓΚΛΙΣΗ"** παρά σαν τοπική ενοχλήση στην κλοπή του έργου των πραγματικών δημιουργών του κόσμου, σε συμμετοχή στην λεηλασία του πλανήτη. **ΕΙΜΑΣΤΕ ΤΟ ΙΔΙΟ ΕΧΘΡΙΚΟΙ** απέναντι στις ορέξεις, τα σχέδια, τις ρυθμίσεις, στα ήθη και τα έθιμα, κάθε γιάπη και κάθε οικογενειάρχη, κάθε παίχτη του χρηματιστηρίου και κάθε σωτήρα της ψυχής, κάθε καραβανά και κάθε φιλάνθρωπο, κάθε μικρού, μεσαίου, μεγάλου αφεντικού, είτε είναι "με την Ε.Ε." είτε είναι εναντίον της. **ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΡΓΑΤΕΣ, ΕΙΜΑΣΤΕ ΠΡΟΔΟΤΕΣ:** της εργασιακής πειθαρχίας, της καταναλωτικής ηθικής, της πατρίδας, των συμμαχιών των πατριδών, του κράτους, όλων των κρατών, των θεσμών κυριαρχίας οποιοδήποτε μορφή και αν έχουν, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου και αν ισχύουν.

Αυτοί που παράγουν, αναπαράγουν, ή κάνουν μανούβρες ανάμεσα σε διάφορα "ή" της κυριαρχίας, είναι κομμάτια του εχθρικού σε μας κόσμου. Τα προσχήματα και τα άλλοθι που αποκαλούν "πολιτικά" είναι κομμάτια της τυραννίας. Τα επιχειρήματα και τα παραληρήματά τους, διακριτικά ή χοντροκομμένα, υπέρ του "ενός" ή υπέρ του "άλλου", είναι μουκιές της αλλοτρίωσης που προσπαθούν να μας ταισούν. Ασφαλώς είμαστε οι "αδύνατοι" της ιστορίας, αδύνατοι στο Κουρδιστάν ή στην Τσιτσάπας, αδύνατοι στο Βερολίνο ή στη Σεούλ, αδύνατοι στην Πρίστινα ή στην Ρουάντα....

ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΗΛΙΘΙΟΙ. Και αυτό είναι που φοβούνται όχι μόνο οι "μεγάλοι" τύρρανοι αλλά και κάθε ιερέας της "απελευθέρωσης". Γιατί μόνο όταν σιγουρευτούν πως δεν σκεφτόμαστε πλέον παρά μόνο πάνω στον καμβά των "ή" που μας σερβίρουν, μόνο τότε θα έχουν σίγουρο ύπνο. Έχουν περιβόριο να πετύχουν την μαζική διανοητική και συναισθηματική δηλητηρίαση; Αυτό θα φανεί, και όχι αργά. Οπότε θα κάνουμε οτιδήποτε μπορούμε εναντίον τους: είναι κι αυτό αναγκαίο πέρασμα του ταξικού ανταγωνισμού.

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕ ΤΩΠΟ ΚΟΝΟΜΙΑΣ

στήριξης της οπ

ΠΡΩΤΗ χώρα στην Ευρώπη μάς θ τα «παράθυρα» τι

Πρωταθλητής ξέπλυμα χρι

mind

πτομεριών - σμίκρυνση λεπτομεριών - σμίκρυνση λεπτομεριών - σμίκρυνση λεπτομεριών - σμίκρυνση λεπτομεριών - σμίκρυνση λεπτομεριών

Αριστερά: κάπου στο Κοσσυφοπέδιο, τώρα. Στη μέση: κάπου στη Βοσνία, λίγο πριν. Δεξιά: κάπου στην Παλαιστίνη, ακόμα νωρίτερα. Παράξενη η ομοιότητα

ΤΩΠΟ ΚΟΝΟΜΙΑΣ

εωρεί ο ΟΟΣΑ, με την ς ου Χρηματιστηρίου και ι

ές στο ήματος

the gap

η οργή ζητάει το χώρο της

στην ερημιά των ανθρώπων - ακόμα και ο φωτογραφικός φακός δεν μπορεί να την αποφύγει ολοκληρωτικά. Οι θύτες; Κάπου εδώ γύρω, κάπου εδώ κοντά. Πολύ κοντά. Τόσο ώστε να τους αποφεύγει ο φακός....

αφρός εθνικής ενότητας

+

αφρός απορρυπαντικού

η χώρα ΓΑΛΛΟΛΕΥΚΟΣ ΣΙΦΟΥΝΑΣ

Point blank

Το μόνο μυστικό - μιλώντας για μυστικές υπηρεσίες - είναι ότι μεγάλα τμήματα του κρατικού τριτογενή δεν προειδοποιούν για το είδος, τον τόπο και τον χρόνο της δράσης τους. Με αυτή την έννοια μυστικές υπηρεσίες είναι ένα καθόλου ενκαταφρόνητο τμήμα των κρατικών μηχανισμών, από το υπουργείο οικονομίας μέχρι το υπουργείο παιδείας, και από το υπουργείο άμυνας μέχρι τις εφορίες: η κατασκοπεία, η παραμόρφωση, η συγκέντρωση στοιχείων, ο αιφνιδιασμός του "αντιπάλου", η προβοκατόρικη προληπτικότητα των χειρισμών είναι πανταχού παρούσες.

Αν τώρα υπάχει αντίθεση δράσης - δηλαδή συμφερότων - μεταξύ διαφορετικών υπηρεσιών το ζήτημα γίνεται ενδιαφέρον. Για το πρώτο επίπεδο τέτοιων αντιθέσεων έχουμε πει ήδη κάποια γνώμη, σε προηγούμενα φύλλα. Και επανερχόμαστε... Αλλά επιπλέον τέτοιου είδους αντιπαράθεσης παρέχουν μια μυστική υπηρεσία δεύτερης τάξης στο σύστημα, εφόσον συσκοτίζουν όχι μόνο τις αιτίες τους, αλλά και τις αιτίες της γένεσής τους. Όταν γίνονται "γνωστές" ξανατοποθετούν το μυστικό στη θέση της κριτικής, ντοπάροντας την καλλιέργεια της βλακείας θεωρητικά και πρακτικά. Ο "θεσμικός μυστικισμός" μπορεί έτσι να προικαλέσει ανθρωποφανείς συμπεριφορές του είδους θυμός, ντροπή, χαρά, όπως ακριβώς ο "μεταφυσικός μυστικισμός" οποιασδήποτε θρησκείας - έχουμε λαμπρά παραδείγματα γύρω μας.

Οι λακέδες της καθεστωτικής κοινωνιολογίας για λαϊκή χρήση θιγαμβολογούν πως "...τα πρόσωπα που είδα εκεί, ληπμένα και ταπεινά, πανέμορφα και χωρίς τις υστερίες άλλων "πατριωτικών" εκδηλώσεων..." ή ακόμα "...δεν έχω ξαναδεί τέτοια εκδήλωση διαμαρτυρίας, με τόσο ωραίες φασούλες... ένα αίσθημα ανάτασης. Πώς να το πω; Δεν είμαστε ζωντανόι - νεκροί. Έχουμε ψυχή..." Το "εκει" είναι η πλ. Συντάγματος το απόγειο της 1ης/3ου, τα αποσπάσματα τυχαία επιλεγμένα, αλλά η προσπάθειά τους κυριολεκτικά ενλογική: το ότι ο έπαινος (όπως άλλοτε ο ψόγος) εστιάζει στην πόσα είναι γραμμένο σ' όλες τις ιερές πύλες των εκκλησιών της κοινωνίας του θεάματος. Μόνο που οι "φασούλες" είναι η τελευταία μίσσα πάνω στην διάχυση του μυστικού και της αφασίας: τί άλλο αξίζει να ειπωθεί πέραν των σχολίων για τις γραμμάτσες ενός κόσμου διανοητικά νεκρού και συναισθηματικά νεκρόφιλου;

Το ότι "ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος μου" πολύ μακρότερα από το να είναι ένα ξεχωριστό δόγμα εθνικής άμυνας, είναι ήδη η στέρεα μέθοδος της καθημερινής κοινωνικής ζωής. Αν εξαιρέσει κανείς τις ημίκιες μέχρι την εφηβεία, όπου η αμηχανία δεν προμηθεύει πάντα βεβαιότητες, υπάρχει σχέση έντασης και καταπραίνησης, ερωτική, "οικογενειακή", "επαγγελματική", γηπεδική, οποιαδήποτε, που να μην συγκροτείται νόμιμα πάνω σε τέτοιου είδους "φιλίες";

Ακόμα και η φαινομενικά ήπια συμβουλή εθνικής πολιτικής, το ότι δηλαδή "ο λαός πρέπει να λογαριάζει με ακρίβεια το συμφέρον του πριν καταλήγει σε φιλίες και έχθρες" είναι απόλυτα συμβατή με το δόγμα του "εχθρισμού": επειδή η προκατάληψη είναι η μαμή των μαθηματικών του συμφέροντος, και επειδή "συμφέ-

ονέχεια στην επόμενη σελίδα

ρει" η φιλία με τους εχθρούς των εχθρών. Απλούστατα η απανθρωπιά είναι πάντα φτηνότερη, τόσο διανοητικά όσο και συναισθηματικά: αρκεί να φτιάχνει κανείς μόνο εχθρούς, λογαριάζοντας με ακρίβεια το συμφέρον του.

Εξηγείται έτσι το γιατί αυτοί που βρίσκουν την ψυχρή τους στην μουσική επένδυση του θεσμικού μυστικισμού (όπως την είχαν βρει λίγα χρόνια νωρίτερα στο "όνομά" τους) παραμένουν εν τέλει βαθύτατα φίλοι του κράτους τους, και των φίλων του: εναισθησία με το κιλό για εκεί που υποδεικνύει το "δάκτυλο". Και εθνική ενότητα με το χιλιόμετρο: από φασίστες μέχρι ακροαριστερούς όλοι έχουν την ίδια φαγούρα στο στομάχι.

Με τον ίδιο τρόπο που κυκλοφορούν οι γιγάντιες κινητήρες κυκλοφορούν και τα γιγάντια κοσμοειδώλη. Ο θεσμικός μυστικισμός δεν είναι ο Κ.Ο.Κ. - το ρόλο αυτό παίζουν οι ιδεολογίες. Είναι η χωροταξία αυτής της δεύτερης κυκλοφορίας. Από κει πρέπει να εξηγηθεί το γιατί οι Έλληνες "ντράπηκαν" τόσο πολύ το δεύτερο μισό του Φεβρουαρίου. Πρόκειται για ένα βασικό τμήμα του φανερού μυστικού δεύτερης τάξης.

Κάθε κίνημα, στην ιστορία των μεμονωμένων περιπτώσεων, αυτό είναι γνωστό, έχει ανθρώπινες στιγμές. Όσο μεγαλύτερος ο κανιβαλισμός τόσο πιο οξυμένη η επιλεγμένη εναισθησία. Οι βασανιστές είναι φιλόξενοι, φιλόδοξοι, φιλόσοφοι, κάποτε και φιλόθεοοι. Εκείνος που διατάζει την δολοφονία ενός, δεκάδων ή χιλιάδων ανθρώπων σα σκυλιά βουρκώνει για ένα τσαλακωμένο λουλούδι, για ένα λαβωμένο μαλλιάρδο κοντάβι. Δεν υπάρχει ούτε αντίφαση, ούτε "ψυχική άβυσσος": η "εναισθησία" εφευρίσκεται οργανικά σαν ηθικό πλυντήριο, επειδή από την αρχή μέχρι το τέλος της ανθρωπίνης εξουσιαστικής κτηνωδία, ατομική ή συλλογική, ενεργητική ή παθητική, συγκροτείται με όρους ηθικής σκοπιμότητας.

★

Για τους Έλληνες το ξέπλυμα μιας πρόστυγης δεκαετούς και βάλει κοινωνικής και ατομικής ζωής ξαναεμφανίστηκε αφηνιαστικά σαν κοντάβι που κλαυουρίζει χτυπημένο από "αυνειδίθο οδηγό" και παρατημένο αβοήθητο στην εθνική της ανάπτυξης τους. Είναι άχρηστο να χρησιμοποιήσει κανείς "πολιτικά" επιχειρήματα μπροστά στις οικιακές συσκευές: ο θόρυβος από την φυγοκέντρωση του συνειδησιακού πλυντηρίου πολιτικοποιεί οποιοδήποτε απορρυπαντικό που υπακούει στην προϋπόθεση να είναι εύκολο στη χρήση, φτηνό, και βεβαιωμένα λευκαντικό.

Μια κοινωνία δολοφόνων και βασανιστών, δραστήν ή σιωπηλών συνειδητών, έχει έκτακτη ανάγκη (και σαν τέτοια την παράγει) την συνάντηση της βιωμένης φτηνείας στην κατασκευή εχθρών, με την εξίσου βιωμένη φτηνεία του ξεπλύματος των χεριών της. *Ας μην ξεχνάει κανείς πως σ' αυτό εδώ το γεωγραφικό πλάτος και μήκος κατασκευάστηκε κάποτε η φρικαλεότητα του "αποδοιοποταίου τράγου"* - που στο τελετουργικό της "κάθαρσης της πόλης" (της πόλης στη "χρυσή εποχή" της, της "δημοκρατικής" Αθήνας του 5ου αιώνα) δεν ήταν καθόλου τεράστιος, αλλά ο πρώτος παρίας, ο πρώτος αδύναμος, που λογαριάζονταν σαν βολικός και πρόχειρος να βασανιστεί, και να θυσιαστεί έξω από την πόλη με λιθοβολισμό. Η γάγγραινα της ελληνικής αθλιότητας έλαμψε και πάλι τώρα σαν αφηρημένη συλλογική ντροπή επειδή έχει συσσωρευμένο πάγιο συγκεκριμένων ανθρώπων. Οι μετανάστες προλετάριοι και οι μουσουλμάνοι της Βοσνίας ξέρουν καλά. Οι κολασμένοι της οικονομικής επέκτασης ξέρουν καλά. Οι προλετάριοι-σε ποιτάνες ξέρουν καλά.

Πριν ακριβώς έξι χρόνια, κάπου αλλού (ΧΒΚ) λέγαμε: επειδή η συνισταμένη όλων των βιο-μηχανών (του καπιταλιστικού κόσμου) είναι η μαζική παραγωγή συνειδήσεων, είναι σ' αυτό το σημείο που η "κρίση" (κρίση υπεραγωγής βέβαια) είναι πιο έντονη.... Όπως κάμποσες φορές στο παρελθόν, έτσι και τώρα το αντίδοτο είναι γνωστό: "γενναίες", "αντιπληθωριστικές" πολιτικές....

Το έργο "η απαγωγή του Αμπντουλά" ακόμα κι αν δεν υπήρχε θα έπρεπε να εφευρεθεί. Και πράγματι εφευρέθηκε: είναι μάλλον ασυνήθιστο, ακόμα και για την μουσική ζωή οποιουδήποτε κράτους, τόσα "πλαστά" διαβήματα να χορεύουν σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, γύρω από ελάχιστα πρόσωπα.... *Εν τέλει: τόσες πλαστές πιστοποιήσεις, διαβεβαιώσεις, υποσχέσεις, απειλές, ταυτότητες μόνο σε παράσταση συμβαίνουν.* Και μόνο σε παράσταση υπάρχουν προς εμμηνεία τόσο διαφανείς αλλά και πλαστές "καλό" και "κακό".

Αλλά τόσο οι μεν όσο και οι δε, επιμέρους μυστικές υπηρεσίες στην εσωτερική τους σύγκρουση, ενδιαφέρονται και υπηρετούν την ίδια φρίκη. Ενδιαφέρονται και υπηρετούν την ίδια παραγωγή και την ίδια κατανάλωση μεθόδων και σημειώσεων εθνικής δύναμης. Κρατικής, καπιταλιστικής, από άκρη σ' άκρη.

Αν και η εθνική ντροπή δεν μοιράζεται μεταξύ των πρωτοβάθμιων μυστικών υπηρεσιών στα ίσα (κι αυτό δημιουργεί κρίσιμες ανισορροπίες...), είναι πράγματι "αντιπληθωριστική": ρίχνει προσωρινά την τρέχουσα ανταλλακτική αξία όλων των αναγνωρισμένων κοινωνικών σημασιών - μετοχών της εθνικής δύναμης, ξεμπουκώνοντας την κυκλοφορία τους, και επιτρέποντας νέες "επενδύσεις" στο όνομά τους.

Στο αόρατο υπεριοργάνωτο των διατεταγμένων συμπεριφορών, ανύπαρτο όσο και ουσιαστικό επιτελείο του ελέγχου, δεν έγιναν "αποκαλύψεις" ούτε "παρατηρήσεις". Εκεί δεν υπάρχουν λάθος χειρισμοί, ούτε ύποπτα κονδύλια. Οι δευτεροβάθμιες μυστικές υπηρεσίες δουλεύουν χωρίς εμπόδια: λέγονται κοινωνικοί αντισοί.

Κι όποιος καταλαβαίνει αρνείται. Γίνεται προβοκάτορας.

TESTO VICTIMS

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΟΦΗ

Δώστε σ' έναν αρχιτέκτονα την ευκαιρία του κεφάλαιου, των κατάλληλων συνειδητών, κι ενός οικοδομικού κανονισμού... Θα ξεπετάξει σε χρόνο μηδέν ένα μνημείο θρασύτητας. Φανταστείτε τι είναι ένα συγκρότημα κατοικιών ή ένα κτίριο γραφείων: ένα καλοσχεδιασμένο στρατόπεδο...

Δεν είναι συμπτωματικό που η σύγχρονη αρχιτεκτονική, σαν διαχωρισμένη "ειδικευση", εννοεί τις πόλεις - και κάθε ανθρώπινη εγκατάσταση - με ορολογία πλούσια σε "κελύφη", "άξονες", "όγκους". Ένας επαγγελματικός κλάδος που εφευρέθηκε για να φτιάχνει παλάτια και εκκλησίες (λαμπρά νεκροταφεία δηλαδή) και επεκτάθηκε ύστερα αποκτώντας γνώμη (και το χειρότερο: αρμοδιότητα!) για κάθε πέτρα πάνω σε πέτρα, δεν θα μπορούσε να εννοήσει την πραγματική ζωή παρά σαν διάταγμα, αναπαράσταση και ρυθμισμο. Με έννοιες της εξουσίας.

Ασφαλώς η αρχιτεκτονική δεν είναι η μοναδική έκφραση εφαρμοσμένης ιδεολογίας στην καθημερινότητα. Αλλά μπορεί να δει κανείς στην "ειδικότητά" της ό,τι σε κάθε περίπτωση: ένα ιερατείο. Το παπαδαριό του "κτισμένου χώρου" δεν είναι πάντως απλά ένα ακόμα δείγμα επαγγελματικού παρασιτισμού. Οι αρχιτέκτονες και οι πολεοδόμοι οργανώνουν το "υλικό" τους μαζί με το επάγγελμά τους κατασκοπεύοντας και ταυτόχρονα προβάλλουν τις εμμονές τους σαν διαβαθμισμένη αλήθεια. Έτσι ώστε ακόμα και τα απλούστερα πράγματα, όπως η απόσταση ανάμεσα στο κρεβάτι και την κέστρα, να υπόκεινται σε "νομικές" και "αισθητικές" προκατασκευές. Αυτή η τυραννία πληρώνεται καλά, με χρήμα, δόξα, και κοινωνικά εξουσία.

Πότε και γιατί το κτίσιμο κλάπκε από την ιστορία και επεκτάθηκε σαν διαχωρισμένη τεχνική πέραν των ναών της εγκόσμιας και της θείας εξουσίας; Όταν κι επειδή οι πόλεις τράβηξαν το

συνέχεια στη σελίδα 14

OUTDOOR SYSTEMS
JESUS WAS A VEGETARIAN
Show respect for God's creatures - follow Him.
www.jesus-online.com
PEOPLE FOR THE ETHICAL TREATMENT OF ANIMALS PETA

Ναι, αλλά ο πατέρας του ήταν πλανητάρχης, οπότε αυτός βγήκε μίζερος από αντίδραση. Και η Κοκκινισκουφίτσα που ήταν βετζετέριαν, αν δεν είχε φίλο κυνηγό, δεν θα καθάριζε...

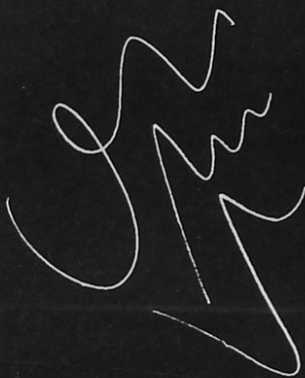
minimalism

THEODOR ADORNO
1944

Tough baby

Απέναντι σε έναν ορισμένο τύπο έκφρασης του ανδρισμού, ίδιου ή ξένου, αρμόζει δυσπιστία. Εκφράζει ανεξαρτησία, σιγουριά στη διατακτική εξουσία το σιωπηρό πνεύμα συνωμοσίας μεταξύ των ανδρών. Παλιότερα αυτό το αποκαλούσαν με έμφροβο θαυμασμό ιδιοτροπίες του αφεντικού, σήμερα έχει εκδημοκρατισθεί και επιδεικνύεται και στον τελευταίο τραπεζικό υπάλληλο από τους ήρωες του κινηματογράφου. Αρχέτυπό του είναι ο εμφανισίμος, ντυμένος με σμόκιν άνδρας, που αργά το βράδυ γυρίζει στο εργένικο διαμέρισμά του, ανάβει τον διακριτικό φωτισμό και ετοιμάζει ένα ουίσκυ με σόδα: ο προσεκτικά καταγεγραμμένος σφουρικός ήχος του μεταλλικού νερού λέει ότι το αλαζονικό στόμα αποσιωπά: ότι αυτός περιφρονεί οτιδήποτε δεν μυρίζει καπνό, δέρμα και κρέμα ξυρίσματος, προπάντων τις γυναίκες, οι οποίες γιαυτό ακριβώς του πέφτουν ουρανοκατέβατες. Ιδανικός τύπος ανθρώπινων σχέσεων γι' αυτόν είναι η λέσχη, ο τόπος του σεβασμού βασιζόμενου στη διακριτική αδιακρισία των αδιάστατων. Οι απολαύσεις τέτοιου ανδρών, ή μάλλον των μοντέλων τους, που είναι ζήτημα αν τους μοιάζει έστω ένας ζωντανός, αφού οι άνθρωποι είναι ακόμη και τώρα καλύτεροι απότι η κουλτούρα τους, έχουν όλες τους μια δόση λανθάνουσας βιαιότητας. Αυτή απειλεί προφανώς τους άλλους, που ένας τέτοιος, αραγμένος στην πολυθρόνα του, έχει πάψει προ πολλού να τους έχει ανάγκη. Στην πραγματικότητα πρόκειται για προηγούμενη βία εναντίον του εαυτού του. Αν κάθε ηδονή έχει μέσα της διαφυλαγμένη την προγενέστερη δυσφορία, εδώ η δυσφορία, ως υπερηφάνεια να την υπομένει κανείς, υψώνεται αδιαμεσολάβητα, αμετάπλαστα, στερεότυπα σε ηδονή: σε αντιδιαστολή προς το κρασί, κάθε ποτήρι ουίσκυ, κάθε ρουφηξιά στο πούρο κάνει να συναισθάνεται κανείς ακόμη την αποστροφή που στοίχισε στον οργανισμό η θετική ανταπόκριση του σε τόσο δυνατούς ερεθισμούς, και αυτό μόνο καταγράφεται ως ηδονή. Οι αρρενωποί άνδρες θα ήταν συνεπώς από τη σύστασή τους όπως τους παρουσιάζουν συχνά τα κινηματογραφικά σενάρια, δηλαδή μαζοχιστές. Το ψέμα έγκειται στον σαδισμό τους, και μόνο σαν ψεύτες γίνονται αληθινά σαδιστές, πράκτορες της καταστολής....

minima moralia

Επιστροφές δεν γίνονται δεκτές

Οι άνθρωποι ξεμαθαίνουν να κάνουν δώρα. Το δώρο, σαν παραβίαση της αρχής της ανταλλαγής, ενέχει κάτι παράλογο και αναξιόπιστο: καμιά φορά ακόμη και τα παιδιά περιεργάζονται με δύσπιστο μάτι τον δωρητή, λες και το δώρο ήταν τέχνασμα, προκειμένου να πουλήσει βούρτσες ή σαπούνη. Αντ' αυτού ασκείται αγαθοεργία, διοικούμενη φιλανθρωπία, η οποία, βάσει σχεδίων, επικολλά έμπλαστρα στα ορατά τραύματα της κοινωνίας. Στις οργανωμένες υπηρεσίες της δεν υπάρχει πια χώρος για ανθρώπινα συναισθήματα, οι χορηγήσεις συδέονται μάλιστα αναγκαία με την ταπείνωση μέσα από την κατανομή και τη στάθμιση, με τη μεταχείριση δηλαδή των αποδεκτών ως αντικειμένων. Ακόμη και η ιδιωτική προσφορά δώρων έχει ξεπέσει σε κοινωνική λειτουργία, την οποία εκτελεί κανείς με απρόθυμη λογική, προσεκτική τήρηση του καθορισθέντος προϋπολογισμού, επιφυλακτική αποτίμηση του άλλου και όσο γίνεται μικρότερους κόπους. Η ευτυχία της πραγματικής προσφοράς δώρων βρισκόταν στην ικανότητα του δωρητή να φαντάζεται την ευτυχία του αποδέκτη. Σημαίνει ότι διαλέγει, διαθέτει χρόνο, βγαίνει από τον δρόμο του, σκέφτεται τον άλλο ως υποκείμενο: το αντίθετο της λήθης. Ακριβώς προς τούτο δεν είναι σχεδόν κανένας πια ικανός. Στην καλύτερη περίπτωση χαρίζουν ό,τι θα επιθυμούσαν για τον εαυτό τους, μόνο κατά μερικές βαθμίδες χειρότερα. Ο ξεπεσμός της προσφοράς δώρων καθρεφτίζεται στην οδυνηρή εφεύρεση των ειδών δώρων, τα οποία στηρίζονται ήδη στο γεγονός ότι δεν ξέρει κανείς τί να χαρίσει, διότι δεν το θέλει πραγματικά. Αυτά τα εμπορεύματα είναι άσχετα όπως οι αγοραστές τους. Ήταν από την πρώτη κιόλας μέρα αζήτητα. Παρόμοια και η επιφύλαξη του δικαιώματος αλλαγής τους, που υποδηλώνει στον αποδέκτη: πάρε αυτό το πράγμα, κάνε ό,τι θέλεις μ' αυτό· αν δεν σου ταιριάζει, το ίδιο μου κάνει, βρες αντ' αυτού κάτι άλλο. Αυτή μάλιστα η καθαρή έλλειψη ενδιαφέροντος αποδεικνύεται στο τέλος χρήσιμη, γιατί τουλάχιστον επιτρέπει στον αποδέκτη να χαρίσει κάτι στον εαυτό του, κι εδώ βέβαια βρίσκεται και η απόλυτη αντίφαση προς την προσφορά δώρων: αυτό που κάποτε ήταν άγγιγμα, γίνεται ύμνος της μοναξιάς...

minima moralia

Από τραπέζης και κοίτης

Μόλις οι άνθρωποι, ακόμη και οι καλοήθεις, ευγενικοί και μορφωμένοι, παίρνουν διαζύγιο, σηκώνεται συνήθως ένας κουρνιαχτός, που σκεπάζει οτιδήποτε αγγίζει και τον αλλοιώνει το χρώμα. Είναι σαν η σφαίρα της οικειότητας, η χωρίς επαγρύπνηση εμπιστοσύνη της κοινής ζωής να μεταμορφώθηκε σε βλαβερό δηλητήριο, μόλις έσπασαν οι σχέσεις που τη στήριζαν. Η οικειότητα μεταξύ των ανθρώπων είναι επιείκεια, ανοχή, καταγύγιο ιδιαιτεροτήτων. Αν αυτή συρθεί έξω, το στοιχείο της αδυναμίας εκδηλώνεται από μόνο του, και σε ένα χωρισμό είναι αναπόφευκτη αυτή η στρόφη προς τα έξω, πράγματα που κάποτε ήταν δείγματα στοργικής φροντίδας, εικόνες της συμφιλίωσης, αυτονομούνται ξαφνικά ως αξίες και δείχνουν την κακή, ψυχρή και ολέθρια πλευρά τους. Πενεπιστιακοί κάνουν διάρρηξη στο σπίτι τη διαζευγμένης γυναίκας τους για να υπεξαιρέσουν μικροαντιζείμενα από το γραφείο, και εύπορες κυρίες καταγγέλλουν τους άνδρες τους για φοροδιαφυγή. Αν η στενή σχέση δύο ανθρώπων προσφέρει μια από τις τελευταίες δυνατότητες να δημιουργούνται κτύπατα ανθρωπιάς μέσα στο απάνθρωπο γενικό, στη διάλυσή του το γενικό εκδικείται, κυριεύοντας τη φαινομενική εξαίρεση και υποτάσσοντάς την στην αλλοτριωμένη τάξη του δικαίου και της ιδιοκτησίας, και χλευάζει αυτούς που ζούσαν με την ψευδαίσθηση της ασφάλειας από αυτή. Προπάντων τα προστατευόμενα είναι τα ζητούμενα του βάνουσου διασυρμού. Όσο πιο "γενναϊόδορα" συμπεριφερόταν στην αρχή ο ένας απέναντι στον άλλον, όσο λιγότερο η σκέψη τους ήταν στραμμένη στις περιουσίες και υποχρεώσεις τους, τόσο πιο αποτρόπαιος γίνεται τώρα ο εξευτελισμός τους. Γιατί ακριβώς στην περιοχή του νομικά μη προσδιορισμένου ευδοκιμούν η φιλονικία, η δυσφήμιση και η ατέλειωτη σύγκρουση συμφερόντων. Ολόκληρο το σκοτεινό υπόβαθρο, πάνω στο οποίο ορθώνεται ο θεσμός του γάμου, η βάρβαρη εξουσία του άνδρα πάνω στην ιδιοκτησία και την εργασία της γυναίκας, η όχι λιγότερο βάρβαρη σεξουαλική καταπίεση, που τείνει να αναγκάσει τον άνδρα να αναλάβει ισόβια την ευθύνη για εκείνη, με την οποία άλλοτε του προζαλούσε απόλαυση να κοιμηθεί - όλα αυτά έρχονται μέσα από τα υπόγεια και τα θεμέλια προς το φως, όταν το σπίτι γκρεμίζεται. Αυτοί που άλλοτε βίωναν το καλό γενικό στην περιορισμένη δυναμικότητά τους, τώρα αναγκάζονται από την κοινωνία να θεωρήσουν ο ένας τον άλλο παλιάνθρωπο και να μάθουν, ότι δεν διαφέρουν από τη γενικότητα της απεριόριστης προστυχιάς έξω. Το γενικό αποδεικνύεται κατά τον χωρισμό ατιμωτικό στίγμα του μερικού, γιατί το μερικό, ο γάμος, δεν μπορεί σε αυτή την κοινωνία να πραγματοποιήσει το αληθινό γενικό.

ΤΙ ΖΟΡΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΡΑΒΑΕΙ ΣΗΜΕΡΑ ΕΝΑ ΕΘΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ - ΞΑΝ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ;

Αν το ευαγγέλιο της καπιταλιστικής παραγομιοποίησης ήταν κάτι άλλο από ιδεολογία τότε η μορφή *εθνικό κράτος*, τουλάχιστον στη δυτική Ευρώπη, θα είχε την ηρεμία ενός αυριανού συνταξιούχου: αφού έκανε το καθήκον του στην ενίσχυση της ταξικής κυριαρχίας για δύο αιώνες, θα μετρούσε τις μέρες για να ξεκουραστεί.

Αλλά τέτοια ευαγγέλια είναι ρητά εγχειρίδια οικονομισμού. Εκείνοι που μέσα στα ίδια τα αφρεντικά θυμίζουν πως *επαναρήμηση της οικονομίας* είναι αδιανόητη χωρίς *επαναρήμηση της πολιτικής* (δύο πλευρές της κυριαρχίας) έχουν δικαιο.

Παρότι δεν είναι φυσικά ο σκοπός τους να απελευθερώσουν τους χίλιους δαίμονες της επανάστασης, η υπενθύμιση αυτής της "διπλοπροσωπίας" του κυριαρχείν μας είναι διδακτική. Γιατί οι βιαστικοί παρατηρούν πως καμιά πιθανή χρήση δεν μπορεί να έχει η μορφή *εθνικό κράτος* μέσα σε μια παρακοσμιοποιημένη (ή έστω αλά ΕΕ "ολοκληρωμένη") αγορά: επιμένουν μάλιστα πως υπάρχει ανισορροπία ανάμεσα σ' αυτά τα δύο. Αλλά το βασικό ερώτημα είναι εντελώς διαφορετικό: *ποιά είναι η "ισορροπημένη" σχέση κυριαρχίας που θα μπορεί ταυτόχρονα να "ενοποιεί" το κεφάλαιο και να διασπά τους προλετάριους, να καταργεί κάθε σύνορο για την κερδοφορία, την εκμετάλλωση, την καταπίεση, τη βαρβαρότητα, και να υψώνει κάθε εμπόδιο στην παγκόσμια προλε-*

ταριακή ανταγωνιστική σύνθεση;

Όσο πιο καλά ψάξει κανείς αυτό το ζήτημα, τόσο πιο σίγουρα διαπιστώνει πως δεν πρόκειται να υπάρξει τέτοια "ισορροπία". Η αγορά "από μόνη της" (όντας πρώτα και κύρια αγορά εκμετάλλωσης) δεν μπορεί να μπλοκάρει την προλεταριακή ανασύνθεση, ούτε μπορεί να ελέγξει την εκτεταμένη γεωγραφικά και κοινωνικά έκφραση του ταξικού μίσους. Η μορφή *εθνικό κράτος* μπορεί λοιπόν να αλλάξει "λειτουργικότητα", αλλά είναι κρίσιμη, ακόμα και σε συνθήκες "παρακοσμιοποίησης" - ειδικά σε τέτοιες. Το πρόβλημα είναι *πώς* μπορεί να αλλάξει... αυτό είναι ΚΑΙ το "ελληνικό πρόβλημα".

Αν το ευαγγέλιο ήταν κάτι άλλο από καθαρή ιδεολογία, τότε το ελληνικό κράτος θα είχε την αυτοτελοποίηση του γερμανικού. Θα έλεγε ένα ξερό "όχι" στην *Οτσαλινο-ποίηση* του ευρωδοκικού "ενδιαφέροντος" για τον πλούτο του Κουρδιστάν, και θα ξεμετρέδενε - τουλάχιστον ως προς αυτό το θέμα. Αλλά...

Έχουμε προσπαθήσει πολύ βιαστικά στο παρελθόν να προειδοποιήσουμε πως σ' αυτήν την νότια άκρη της βαλκανικής δεν είναι ένα κράτος (και η κοινωνία του) που ψάχνει την "μεγάλη ιδέα", αλλά είναι δύο τουλάχιστον "μεγάλες ιδέες" που ψάχνουν το κράτος (και την κοινωνία)

τους. Ουσιαστικά αυτό δεν κάνει κάποια διαφορά: κάθε μια έχει καταφέρει να *εθνοκοιποιηθεί* σε συνεργασία ή σε αντίθεση με την άλλη. Αλλά το ότι επί 160 χρόνια το ελληνικό κράτος έχει υπάρξει σαν *κατακτητικό κράτος* που έχει πλλαπλασιάσει τη επικράτειά του ακριβώς επειδή η (δεινής) "νομιμότητά" του είναι να *εθνοκοιποιεί* ένα "μη εθνικό" πεδίο (αυτό των Βαλκανίων) είναι σημαντική ιδιαιτερότητα. Ας το θυμίσουμε: ακόμα και κάτω από την στατικότητα του διπλοποσίου μετά τον β παγκόσμιο πόλεμο το ελληνικό κράτος ήταν το μόνο στην Ευρώπη που επιχειρήσει, και κατάφερε εν μέρει να κατακτήσει με στρατιοπικολογικά μέσα ευρωπαϊκά (από γεωγραφική άποψη) εδάφη, *εθνοκοιποιώντας* τα: την Κύπρο.

Δεν είναι φυσικά καθόλου πρωτότυπο να θυμίσουμε πως και σ' αυτήν τη δεκαετία, επωφελούμενο του Γιουγκοσλαβικού σφαγείου, ήταν πάλι το ελληνικό κράτος (και μεγάλο μέρος της κοινωνίας του) το μοναδικό στην Ευρώπη που προετοιμάστηκε και έθεσε δημόσια επί τάπητος την άμεση υποψηφιότητα του για *καινούργιες εθνικές κατακτήσεις*.

Την περίοδο λοιπόν που παντού στον αναπτγμένο καπιταλιστικό κόσμο εξετάζεται η δυνατότητα και η κατεύθυνση της αναδιάρθρωσης του *εθνικού κράτους* (πάντα σαν τρόπο ταξικής κυ-

ριαρχίας) μέσα σε "πολιτικές ολοκληρώσεις" ανάλογες των "ευρύτερων αγορών" (υπόθεση εξαιρετικά δύσκολη, έτσι κι αλλιώς, είπαμε κιόλας γιατί...) η *ελληνική περίπτωση* (και όχι μόνο αυτή...) *γεννάει επιπλέον δράματα*. Γιατί ταυτόχρονα με την αναδιάρθρωση του κράτους διαφορετικές "μεγάλες ιδέες" - δηλαδή διαφορετικές συμμαχίες αφεντικών με τις μικροαστικές ουρές τους - συγκρούονται για τη *νομή* του. Και γιατί ταυτόχρονα με την αναδιάρθρωση του *εθνικού* διαφορετικές "μεγάλες ιδέες" διασταυρώνουν εδών τον *διεθνισμό* των συμμαχιών τους - τον ανταγωνισμό των προοπτικών τους στο γενικότερο (παγκόσμια) και ειδικότερο (Βαλκάνια, Μέση Ανατολή, Ευξείνιος Πόντος) καταμερισμό εξουσίας.

Συντίθεται λοιπόν μια *τροπλή ένταση*: η ένταση της απαραίτητης αναδιάρθρωσης των τεχνικών της ταξικής κυριαρχίας / η ένταση ως προς την νομιμότητα των μηχανισμών του κράτους / και η ένταση ως προς το με ποιά "διεθνικό" μπλοκ κυριαρχίας θα πρέπει να συμμαχήσει το *ελληνικό "εθνικό"*. Αν από μόνη της κάθε τέτοια ένταση είναι απία και αποτελεσμα "ανισορροπιών", μπορεί κανείς να υποθέσει κατ' αρχήν θεωρητικά, το τί συμβαίνει όταν "συντίθενται" τρεις....

Όσο για την πρακτική απόδειξη; Ιδού η "περίπτωση Οτσαλάν"!!

ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ

...Η απόλυτη αξία με την οποία όλες οι άλλες οι ιεραρχικές αξίες πρέπει να αναμετρηθούν είναι η πολιτική εξουσία. Στη βάση αυτής της απόλυτης αξίας καθορίζεται μια κλίμακα από *διαφορικές προσόδους των οποίων* η αξία υπολογίζεται βάσει της μικρότερης ή μεγαλύτερης απόστασης από το κέντρο, από τον τόπο που παράγεται η εξουσία. Η εξουσία είναι η συγχρονικότητα, ο τόπος της τέλειανς αντιστοιχίας ανάμεσα στους μηχανισμούς παραγωγής και αναπαραγωγής, η κυκλοφορία πρέπει να προσαρμωθεί και να αποδεχθεί την ηγεμονία της. Η *ιεραρχική τοποθέτηση*, η *αντεγκρασιακή δομή*, η *συνάρθρωση* των στεγανών: όλα αυτά *βασιζονται* σ' αυτή την *λογική*.

Με αυτές τις κουβέντες ανάμεσα σε άλλες προσδιόριζε ο Α. Νέγκρι (το 1977, στο *Κυριαρχία και Σαμποτάζ*) την μορφή *κράτος της πολιτικής προσόδου*. Για την ελληνική περίπτωση αυτή η μορφή είναι κάτι περισσότερο από οικεία: είναι η ίδια η ιστορία της! Κράτος της (μονοϊδεολογικής) πολιτικής προσόδου από το τέλος του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου ως τα μέσα της δεκαετίας του '70 (κράτος των κομμμάτων), ονομαζόμαστε αυτήν την εξέλιξη "δημοκρατία". Αντίστοιχα και ο κοινωνικός σχηματισμός: *ο χωροφύλακας, τα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων, η χούντα και το οικονομικό της θάψιμα* (των μεταναστών και των ναυτιών...) / ο νέοι μικροαστοί και τα μεσοστρώματα του πασοκ, οι "αναλογικές" με την κοινοβουλευτική δύναμη των κομμάτων προσλήψεις, τα παιδιά να διοριστούν, τα δάνεια της ανάπτυξης, ο πατριωτισμός, η εθνοπροπόση, οι ρομφάνιοι, οι μετανοημένοι και αποκατεστημένοι, τα οικογενειακά "μέσα" και οι "πελατεϊστές" σχέσεις, οι "πα-

τρικοι" προθυποπυροί, τα παλιά και τα νέα τζάκια με τις πολιτικές αντιστοιχίες τους, η φεουδαρχία της πολιτικής πλειμνίας και των δικαστηρίων, τα φακελάκια παντού και πολλά ανόμοια οικεία και πασιγνωστα συγκρότησαν ιστορικά όχι μόνο το κράτος αλλά και την κοινωνία της πολιτικής προσόδου.

Φυσικά, πρέπει να το πούμε, το πέρασμα από το κράτος της μονοϊδεολογικής πολιτικής προσόδου, από το "κράτος της δεξιάς" δηλαδή στο κράτος των κομμάτων, δεν ήταν μια εξέλιξη εργαστηρίου: επιβλήθηκε ή επιλέχθηκε (ανάλογα με το από ποιά θέση κρίνει κανείς...) σαν απάντηση στον εξυμνέμο ταξικό ανταγωνισμό της δεκαετίας του '70. Κατά το πέρασμα αυτό "φορτώθηκε" αναγκαστικά στην καπιταλιστική κερδοφορία ένα κάποιο βάρος *αύτησης των μισθών και των δημοσίων δαπανών*. Αλλά αυτή η πύρρεια "νίκη" του ταξικού ανταγωνισμού δεν θεωρήθηκε καν σαν "ενδοίμεση επιτυχία" - θεωρήθηκε σαν αποθέωση της "δημοκρατίας" του κράτους των κομμάτων. Ο ρεφορμισμός σε κάθε του έκφραση έγινε έτσι το πολιτικό alter ego της ελληνικής κοινωνίας: όλες οι "αριστερές" παραλλαγές της πολιτικής συμπεριφοράς είναι οι πιο "δεξιές" που θα μπορούσαν να υπάρξουν παγκόσμια.

Η μορφή *κράτος των κομμάτων* θα αρκούσε να είναι η ιδανική μορφή διαχείρισης των εντάσεων γύρω από τη νομή του κράτους στην Ελλάδα. Θα αρκούσε αν δεν συνέβησαν να αποδειχθεί συνολικά, και πέρα από κάθε "εθνική ιδιαιτερότητα" πως το κράτος της πολιτικής προσόδου είναι "αυτοπαραγωγικό" για την καπιταλιστική εξέλιξη; διαμορφώνει την αγορά εργασίας διαμελίζοντας την σε σχέση με συγκεκριμένες, σταθερές, και δυσκαμπτες ιεραρχικές αξίες και θέσεις.

Η εξέδοος της καπιταλιστικής κερδοφορίας προς την "ελευθερία της αγοράς" ήη από τη δεκαετία

του '80, έθεσε σαν κείριο ζήτημα την ηγεμονία της *κυκλοφορίας*.... Απόλυτη ανατροπή σε σχέση με το κράτος της πολιτικής προσόδου!

Με ένα εοπευμένο, ταχύρρυθμο φροντιστήριο πάνω στις αρετές της αγοράς (εργασίας βασικά, αλλά και φετιμιζμών - εμπρορευμάτων, αρχίζοντας φυσικά από τα δεύτερα) στα τέλη της δεκαετίας του '80, με την έφοδο της "ελευθερίας" των μμε (την αναδιάρθρωση της μεσολάβησης και το πέρασμα από τις *πελατεϊστικές εξαρτήσεις* του κράτους των κομμάτων στις *θεματικές εξαρτήσεις του κράτους της κυκλοφορίας*) και την αίγλη της "ελευθερίας" του σπλ. (την αναδιάρθρωση της *δυσκαμπτης δομικότητας* και το πέρασμα από την *συνάρθρωση των στεγανών στην συνάρθρωση των προσοπίσεων*) στις αρχές της δεκαετίας του '90 υποτίθεται πως το ίδιο το ελληνικό κράτος, η έστω κάποιοι "προποπόροι" σ' αυτό, ετοιμαζαν τις κοινωνικές προυποθέσεις για την πιο ολοκληρωμένη *άλλαξη* των μεθόδων ταξικής κυριαρχίας.

Όμως τόσες (και τέτοιες) δεκαετίες συγκρότησης δεν αλλάζουν τόσο εύκολα: τα *πραξικοπήματα* και τα *αντιπραξικοπήματα κορυφής* από το '89 και ύστερα, όχι μόνο δεν έλυσαν ικανοποιητικά τον κόμπο της πολιτικής διεύθυνσης στην Ελλάδα, αλλά αντίθετα τον έκαναν πολυπλοκότερο. Πολύ περισσότερο (το έχομε ξαναπει) εφόσον η *επέκταση των ελληνικών αφεντικών, μεγάλων, μεσίων και μικρών, ο "μπεριουλισμός" της οικονομίας τους* δεν θα μπορούσε να εξελιχθεί με όρους "ελευθερίας της αγοράς", αλλά με όρους *διακρατικών σχέσεων*, δηλαδή νομής του κράτους - συχνά μόνο με τέτοιους.

Θα μπορούσε για παράδειγμα ο Κόκκαλης να είναι τέτοιος χωρίς την απόλυτη συνάρθρωση του με την *ιεραρχία της πολιτικής εξουσίας*; Αλλά τότε ποιά είναι η διαφορά του '90 από το '50; Πού θα μπορούσαν να στηρητούν οι "επενδύσεις" στα

Βαλκάνια αν όχι στην πολιτική (και στρατιωτική) ηγεμονία του ελληνικού κράτους στη Βαλκανική; Και πού θα μπορούσε να στηριχτεί η πιο άγρια εκμετάλλωση των μεταναστών προλετάρων μέσα στην ελληνική επικράτεια; Απλά και μόνο στην βία της αγοράς; Ή και στην βία της αστυνομίας και των δικαστηρίων; *Πάλι το "φάντασμα" της πολιτικής προσόδου, μέσα από την στολή της ελευθερίας της κυκλοφορίας*....

Από μια άλλη πλευρά το *ελληνικό "εθνικό"* θα μπορούσε να διαπραγματευτεί πράγματι με όρους *ελεύθερης κυκλοφορίας* την διεθνή του αξιοποίηση; Ή είναι αναγκασιόμο να συγκρατήσει για λογαριασμό του μερικούς όρους *διεθνούς πολιτικής προσόδου* - είτε μέσα στη συμμαχία γιούρλαντ, είτε στη συμμαχία γιούζαλαντ, αξιοποιούμενο πάντα σε σχέση με την μικρότερη ή μεγαλύτερη απόσταση του από κάποιο κέντρο *παγκόσμιου πολιτικής εξουσίας*; Προσοχή; δεν πρόκειται για την μονομερή "εξάρτηση" του "αδύνατου" *εθνικού* από το "δυνατό" *πολιεθνικό*. Πρόκειται για την μορφή της συμμαχίας, την μορφή της λειτουργικής συγκρότησης τόσο του ενός όσο και του άλλου.

Λέμε πως και πάλι το φάντασμα του κράτους της πολιτικής προσόδου είναι παρόν. *Είτε* σαν *εξωτερική πολιτική κυριαρχίας, είτε* σαν *εσωτερική πολιτική κατοχής, είτε* σαν *οικονομική πολιτική ρύθμισης, είτε* σαν *κοινωνική πολιτική απορρύθμισης, είτε* σαν *κεντρικός" παραγωγός ιδεολογίας, είτε* σαν *διάχτος ονοσσοφρενής - μεσολαβητής συμφερόντων* του *ελληνικού κράτος* είναι *υποχρεωμένο να λύσει την τροπλή ένταση* (που αναφέραμε πριν) *παλινδρομώντας* ανάμεσα σε *δύο μορφές οργάνωσης* του που *έχουν κοινή βάση, αν και εξελίσσονται διαφορετικά*.

ΜΕΡΙΚΟΙ ΕΠΙΑΝ ΟΧΙ....

Πριν η υπόθεση Οτσαλάν καταλήξει στο ελληνικοενατικιστικοκρατικό της φινάλε είχε εξελιχτεί σαν μια πολύ φανερά *ευρωπαϊκή* υπόθεση (και συγκλημένη *ευρωαμερικάνικη* κόντρα...). Ο ιπτάμενος κούρδος τέντωσε πολλών τα νείρα σε αρκετά ευρωπαϊκά κράτη, τον καιρό που οι *ελληνικές απολάμβαναν* ακόμα χωρίς "εθνικές ενοχές" τις εκτεταμένες *αλκονομικές* μέρες τους.

Δεν πρέπει να ξεχνάει κανείς πως το "κουρδικό" συγκεντρώνει εδώ και δεκαπέντε χρόνια το "διεθνές ενδιαφέρον" - *οι ελληνικές εθνικές προσδοκίες* είναι μόνο ένα μέρος αυτού του *ενδιαφέροντος*. Ειδικά μάλιστα οι φανεροί ή κρυφοί *κρατικοί* σύμμαχοι του ΡΚΚ δεν έχουν υπάρξει ούτε λίγοι ούτε ασήμαντοι.

Όμοια "διεθνούς ενδιαφέροντος" έχει υπάρξει ο *ελληνικός κρυφός πόθος* του διαμελισμού της "μεσσίας ασθενοσύ", της τούρκικης κρατικής επικράτειας. Είναι λογικό: η *αναδιάρθρωση* του τούρκικου κράτους (απαραίτητος όρος λειτουργικής συναρμογής του στην *πλανητική καπιταλιστική αναδιάρθρωση*) περνάει μέσα από την διάλυσή του. Εδώ το *κράτος της κυκλοφορίας* όντας ένα πολυεθνικό *μωσαϊκό διαφορετικών πολιτιστικών "πυκνωμάτων"*, και άρα *διαφορετικών ταυτητήτων κυκλοφορίας*, είναι - θα έπρεπε να γίνει - διαφορετικά κράτη.

Μπορεί κανείς να είναι βέβαιος πως αν η *κουρδική* αυτονομιστική επανάσταση, που χάρη στο ΡΚΚ εξελίχθηκε σε έναν καθαρόαμο προ-κρατικό εθνοικισμό ήταν ο ένας κατάλυτης της τούρκικης κρατικής διάλυσης/αναδιάρθρωσης, ο άλλος, ίσως ακόμα σημαντικότερος, θα ήταν η *προοπτική οργανικής συνάρθρωσης με την γιούρλαντ*. Δεν χρειάζεται ελπίζουμε να εξηγήσουμε περισσότερο γιαυτό - είναι αξιωματικό όμως πως τρεις και όχι ένας (και ελληνικός...) θα πρέπει να υπήρξαν οι παράγοντες που *απέκλεισαν* *μεσοπρόθεσμα* αυτή την *προοπτική*, *αλλάζοντας* μαζί το βάρος, το χαρακτήρα, την "τύχη" και τους διεθνείς χειρισμούς σε σχέση με το "κουρδικό".

Πρώτον: η σε μεγάλη κλίμακα ανάπτυξη ενός *κοινωνικού ισλαμισμού, αν* και ξεκίνησε σαν κρατικός χειρισμός. Είναι συμβατή η δημιουργία ενός έστω και όχι *συνεπτικού κράτους της κυκλοφορίας* με μια *μαζική ιδεολογική συμμερφορόση* στον "σκληρό πυρήνα" της *αργείας* του *τόκου*, την *κυκλοφοριακή δηλαδή πρόσοδο*; Όχι βέβαια....

Δεύτερον: η επιμονή της γιούζαλαντ να εισάγει έναν (ακόμα) παράγοντα θεσμικής αστάθειας στην γιούρλαντ υπήρξε κάτι παραπάνω από σαφής - *ασφαλές* δεν θα υπήρχε ούτε ένας *σαθρός πολιτικός υπερασπιστής της "ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης"* που θα δέχταν κάτι τέτοιο.

Τρίτον: οι "ελληνικές αντιρροήσεις". Στην πραγματικότητα αυτές δεν θα χρειάζονταν καν, αν δεν συνέβησαν να είναι ένα είδος *πολιτικού αντίτιμου*,

ένας "ευρωπαϊκός καταμερισμός ευθυνών" αναφορικά με το ποιά είναι οι "φίλοι" και ποιά όχι της ΕΕ. Μόνο που οι "ελληνικές αντιρροήσεις" στο εσωτερικό της ελληνικής εθνικής κρατικής επικράτειας βάρυναν (δυσανάλογα ως προς την πραγματική σημασία τους στην *προσπίση* του "εθνικού συμφέροντος") στη διαχείριση και την "λύση" των τριών εντάσεων: *αν και "ευρωπαϊκές" οι ελληνικές αντιποικρικές επιτυχίες προοδότησαν ιδεολογικά όχι την "εκουγχρονιστική" αλλά την "πατριωτική" ρητορεία*.... Ο λόγος; Απλός όσο και ομός: οι *ελληνες* είναι πολύ επαχθιώτες για να "πιάνουν" τους εκλεπτυσμένους χειρισμούς. Αντίθετα τους είναι βολικότερο το ενστικτο του *βουκεφάλια*: όσο περισσότερο προελάνουν τόσο περισσότερο νοιούθουν πως κινδυνεύουν....Τα "φυσικά" σύνορα της *εθνοκοιμημένης* επικράτειας και ασφάλειας τους δεν θα πρέπει να είναι κοντιντερα από τον Ινδό ποταμό...

Υποθέτουμε πως από τη στιγμή που (σε σχέση ούτως ή άλλως με πολλές και διάφορες ακόμα *πλανητικές "εξελιξεις"*) ο ένας από τους δύο *διαδρόμους* για την επιτάχυνση της *αναδιάρθρωσης / αποσύνθεσης* του τούρκικου κράτους έλειπε προσωρινά, ήταν ευκολότερο για την παραδοσιακή του συγκρότηση να κλείσει και τον άλλο: αλλά να "νικήσει" στα βουνά του Κουρδιστάν. Φυσικά δεν θα μπορούσε να επιβάλει οριστικά την κοινωνική ειρήνη: οι τούρκικες μητροπόλεις είναι ηφαίστεια. Αλλά αυτό είναι ένα "εθνικό" θέμα δημοσίας τάξης. (Η μήπως όχι;)

Τί θα μπορούσε τότε, με αυτά τα δεδομένα, να είναι η περιπλάνηση του επικεφαλής μια στρατιωτικοπολιτικής οργάνωσης που ηττήθηκε (ενδεχομένως μάλιστα "εγκαταλείφθηκε" στην ήττα από μερικούς κρατικούς συμμάχους της) στους ευρωπαϊκούς ουρανούς; Η θεωρία του ίδιου, που μόνο στον ελληνικό επαρχιωτισμό θα μπορούσε να έχει κάποια απήχηση, ήταν πως σκόπευε να *διεθνοποιήσει* - *ευρωποιήσει* την υπόθεση του β. Κουρδιστάν....

Αλλά αυτό είναι παραμύθι: η υπόθεση ήταν απόλυτα *διεθνική* από το ξεκίνημά της - όσο για την γιούρλαντ ανέλαβε το μεγαλύτερο μέρος της (φανερής και όχι μόνο) πολιτικής υποθέσεως της παρέχοντας πολιτικό άσυλο σε εκατοντάδες στελέχη ακόμα και του ΡΚΚ, φιλοξενώντας επιπλέον κάτι μάλλον πρωτοφανές: το *εξοριστικό κοινοβούλιο* - την βασική πολιτική δομή ενός αντίπαρκτου (ακόμα) κράτους. Τί παραπάνω θα προσέφερε σε όλα αυτά η παρουσία του Οτσαλάν; Τίποτα....

Αντίθετα η *Οτσαλιανοποίηση* του "ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος" για το κουρδικό", αυτό να: θα ήταν το μόνο το οποίο θα υπηρετούσε αυτοπροσώ-

πως ο ίδιος. *Απέπναι στην προοπτική της Οτσαλιανοποίησης μιας πολύ συνθετότερης πολιτικής της επιλογής η γιούρλαντ αντέδρασε, σε πρώτο χρόνο, μάλλον αιφνιδιασμένη αλλά αμέσως μετά με *κατηγορηματικότητα**, και αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί τυχαίο. Η περιπλάνηση του Οτσαλάν στους ευρωπαϊκούς ουρανούς θεωρήθηκε "μπλέξιμο" από εκείνους ακριβώς που στην Ευρώπη φανερά ή κρυφά, πολιτικά ή οικονομικά, υποστήριζαν εδώ και δεκαπέντε χρόνια ακόμα και το ίδιο το ΡΚΚ - πολύ περισσότερο δε την προοπτική ενός *κουρδικού εθνικού κράτους* σαν διάσπασης του τούρκικου. Ποιούς ωφελούσε τότε αυτή η περιπλάνηση; Ποιά είχαν την υψηλή εποπτεία αυτή της *μανούβρας*;

Πριν εξετάσουμε τον (τελευταίο) ελληνικό σταθμό της, πρέπει να δούμε το προηγούμενο: τον *ιταλικό*. Υπάρχουν μερικές "λεπτομέρειες" που μάλλον λένε πολλά.

Λεπτομέρεια πρώτη: Από όλα τα ευρωπαϊκά *εθνικά κράτη* την περίοδο αυτή της "παράλληλης" αναδιάρθρωσής τους και των εντάσεων που πρέπει να διαχειριστούν, δύο είναι οι πλέον ασθενείς κρίκοι: το *ιταλικό*, και το *ελληνικό*. Και τα δύο "βλέπουν" στα Βαλκάνια: περιοχή πολέμων και "μοιρασμών" σε *πολλά επίπεδα*....

Ας "θυμηθούμε" μερικά πράγματα για το *ιταλικό κράτος*: *συστηρίσιμη "εθνική" ομοιογένεια, ανοιχτή ακόμα και ως προς το ιστορικό της παρελθόν" ιστορικά κράτος της πολιτικής προσόδου με ισχυρές (κατα τόπους) διανοσδύσεις με την "εγγληματική" συσσώρευση του κεφάλαιου, έναν τύπο συσσώρευσης που ελέγχεται πολύ διαφορετικά από τις "επίσημες δημοκρατικές θεσμίσεις", τους λογαριασμούς του ΑΕΠ κλπ (αλά γιούρλαντ) κρίσιμη γεωπολιτική και στρατιωτική θέση (το νότιο τρίμηνο του κράτους) στη μέση της μεσογείου, θέση που έχει αποτελέσει πρόσφατα αιτία "εντάσεων" ανάμεσα σε γιούρλαντ και γιούζαλαντ (διαχείριση του *Νατοϊκού υπεραστρατηγείου της Νάπολης*)....* είναι αρκετά αυτά σαν υπαινιγμοί;

Απτομέρεια δεύτερη: Από όλα τα ευρωπαϊκά *εθνικά κράτη* εκείνο που έχει δείξει το περισσότερο επίσημο ενδιαφέρον για το κουρδικό (και την προνομιμακή νομή του) είναι το *γαλλικό*.

Ας "θυμηθούμε" κάτι σχετικά: η Ντανιέλ Μιττεράν δεν είναι κάτι λιγότερο από ημεπίστημη υπουργός εξωτερικών, ειδικευμένη σε ανθρωπιστικές (ανταμερικάνικες) επισκέψεις σε περιοχές "αμερικάνικου" ενδιαφέροντος. *Αν ορισμένοι έλληνες φασίστες, βουλεντές ή καρβαθαδες έχουν επισκεφτεί "κρυφά" τα στρατόπεδα του ΡΚΚ στη Συρία, η Μιττεράν είχε επισκεφτεί επίσημα το β. Κουρδιστάν, σπρίζοντας* το ΡΚΚ.

Γιατί δεν ήταν τότε το Ορλύ ο καλύτερος προορισμός του περιπλανώμενου Οτσαλάν; Και γιατί, *Κάθε απάντηση ευρσοδέκτα*.

Το ελληνικό δράμα της "υπόθεσης Οτουλάν" μόνον σαν κλείσιμο μιας ευρωπαϊκής περιπέτειας πρόκειναι να το αναλύσουμε: τόσο ως προς τις συν-
μπεριφορές των πρωταγωνιστών όσο και ως προς την χρονική αλληλουχία: τόσο ως προς την πολιτική πλοκή όσο και ως προς ορισμένες συνέπειες υπάκουων αρκετά που παρατέμπουν κατευθείαν, έστω αλά ελληνικά, σε μια διπλή πραγματικότητα. Την αναδιάρθρωση του εθνικού κράτους και τις σχετικές εντάσεις - την ευρωπαϊκή πολιτικοοικονομική ολοκλήρωση και τα όρια της.

Τυπικά, στα τέλη του Γενάρη '99, τα δεδομένα της υπόθεσης θα έπρεπε να είναι ξεκάθαρα αναγνώσιμα από όλους τους υψηλού επιπέδου μετόχους του ελληνικού κράτους, άσχετα από επιλογές και καταθέσεις... Και ήταν!

Πρώτον, το σημείο - Οτουλάν δεν μπορούσε, δεν ήθελε (αν υπάρχει κάποιου είδους "ατομική θέληση" σε τέτοιες περιπτώσεις) και δεν χρειαζόταν να είναι κρυφό στο ευρωπαϊκό έδαφος. Αντίθετα ήθελε, έψαχνε, χρειαζόταν να είναι φανερό: σαν σημείο έντασης.

Δεύτερον, το σημείο - Οτουλάν ήταν αιχμή ενός ειδικού χειρισμού του "κουρδικού" (άρα και του "τουρκικού...") και όχι κάθε χειρισμού. Κατά συνέπεια είτε το άμεσο ("γερμανικό") είτε το έμμεσο ("γαλλικό") ΟΧΙ απαιτούσε ειδικούς χειρισμούς επίσης, και όχι οποιονδήποτε αυτοσχεδιασμό.

Τρίτον, αυτός ο ειδικός χειρισμός οποιασδήποτε πλευράς δεν θα μπορούσε παρά να είναι συναρτημένος άμεσα με τις εξελίξεις (και τον διεθνή ανταγωνισμό) και στην περιοχή του Κουρδιστάν: την κάτω από την αμερικανική ηγεμονία σύλληψη των φεουδαρχιών του Μπαρζανί και του Ταλαπανί, τον ειδικό "πόλεμο" το σαξονικού άξονα στο Ιράκ, το ευρωγαλλικό "άνοιγμα" στο καθεστώς της Τεχεράνης, τις μεταΕΕ προοπτικές του τουρκικού κράτους, τον βασικό άξονα Άγκυρας - Τελ Αβιβ, τις προοπτικές των ισλαμικών ανιματών....

Τέταρτο, το σημείο - Οτουλάν επενεργούσε σε ορισμένες περιοχές του ευρωεπιφανικού υπέριου, και όχι αδιαφοροποίητα σε οποιανδήποτε περιοχή. Άρα το ελληνικό εθνικό κράτος και η επικράτεια του δεν θα μπορούσε παρά να είναι περιοχή "υψηλού" κινδύνου - ή ενδιαφέροντος...

Αν αυτά τα δεδομένα είναι τυπικά τουλάχιστον λογικά, είναι εξίσου τυπικά παράλογη η αντίδραση της επίσημης ελληνικής κυβέρνησης όταν τελικά βρέθηκε μπροστά σ' ό,τι είχε προαναγγεθεί, με πολλούς τρόπους, πως θα συμβεί. Αλλά όχι, το λάθος θα ήταν δικό μας αν επιμέναμε να καταλάβουμε τα πράγματα έτσι: οι αντιδράσεις θα κρίνονταν παράλογες μόνο εάν πράγματι η επίσημη ελληνική κυβέρνηση αγμμερίζονταν απόλυτα το κεντροευρωπαϊκό ΟΧΙ στην "Οτουλάνωση" του κουρδικού ενδιαφέροντος! Το συμ-
μεριζόταν όμως; Όχι - και είχε τους λόγους της!

Μέσα στην δίνη της αναδιάρθρωσης του εθνικού κράτους στην Ελλάδα κρίνουμε πως όχι μόνο το λεγόμενο πατριωτικό μπλοκ αλλά και το εκ-
συχρονιστικό συγκλίνει σε μια αυξημένη (και "εθνικά αυτοτελή") κατακτητικότητα επί των Βαλκανίων και της μέσης Ανατολής.

Αισθητικά αυτό είναι μια "εθνικά υπερίφανη επιλογή", ισάξια τουλάχιστον της μικροαστικής εκστρατείας. Εν μέρει αυτή η επιλογή στηρίζεται σε μια ρεαλιστική εκτίμηση του πιθανού "αυτοτελούς" ρόλου ενός δυνατού εθνικού κράτους στην περιοχή - ακόμα κιαν κανείς δεν καταγγέλει ανοιχτά την μονομέρεια μιας off shore κρατικής οντότητας. Εν μέρει πάλι η επιλογή αυτή στηρίζεται στις πρακτικές αδυναμίες να "μεταλλάξει" το κράτος - πολιτική πρόσδοδος σε αμγές κράτος - κυκλοφορία. Δεν είναι μόνο το ελληνικό κοινοβούλιο που αποτλείει (άρα και η πραγματικότητα της "δημοκρατίας" στην Ελλάδα) μια γηραιά και διανοητικά γελούδα παραφροσία σε σχέση με τις αναγκαίότητες του πολιτικά συνκεκτικού κόλπου bank. Δεν είναι μόνο το ελληνικό χρηματιστήριο

που αποτελεί κρανυγαλέα (και ανισόρροπη) επίδειξη παρασιταισμού. Είναι το ότι γενικότερα οι βασικές δομές της εξουσίας στην Ελλάδα, από τα κόμματα μέχρι την οικογένεια έχουν επενδυθεί από τις ευκαιρίες του γηγένου πλουτισμού της αγοράς, και δεν έχουν αναδιάρθωθεί.
Αποκαλυπτική αυτής της τόσο χρήσιμης (γενικά) και τόσο ένοχης (ειδικά, όταν τα "στραβιά" βγαίνουν στη φόρα) αντίφασης είναι η δημοφιλής θεωρία πως ο λιπόσαρκος Έλληνας πρόην υπεξ ήταν αναγκασμένος να αποδεχθεί κρυφά τον εκβιασμό της "Οτουλάνωσης" για να μην συγκροτούσε με την "εσοκομιακή" αντιπολίτευση του θάνατος σε κίνδυνο την περιφρημ πορεία προς την ΟΝΕ.

Μα και οι πέτρες το ξέρουν στην Ελλάδα πως αυτή η πορεία δεν στηρίζεται σε κάποια "μονοκομματική" πλειοψηφία! Στηρίζεται αντίθετα στο ίδιο ακριβώς έδαφος που στηρίζονται και οι αντιπάλοι της: σε μια διακομματική "οριζόντια" σχέση, που δεν τολμάει ωστόσο (ούτε και η αντίπαλη της εξέλιξη!) να "μετρηθεί" σαν τέτοια, γιατί κάτι τέτοιο θα οδηγούσε σε ριζική αμφισβήτηση (από τα πάνω) του κράτους της πολιτικής προσόδου, του κράτους των κομμάτων, απελευθερώνοντας μάλλον κοινωνικές αβεβαιότητες παρά οργανώνοντας τις εκ νέου, αξιόπιστες, σε ένα κράτος - κυκλοφορία. (Ας θυμηθούμε την εποχή της "οικουμενικής").

Αντίθετα λοιπόν από τις επαρχιώτικες αλληγοράειες, η "κρυφή" αποδοχή της "Οτουλάνωσης" του ελληνικού ενδιαφέροντος για το Κουρδιστάν θα μπορούσε να εξηγηθεί όχι σαν επιλογή "εσωτερικής σταθερότητας" αλλά εξωτερικής πλεονεξίας. Η αλλιώς σαν απόδειξη πως το ελληνικό εθνικό κράτος, αναδιάρθρωμένο μέσα στην ευρωπαϊκή "ολοκλήρωση" δεν σκοπεύει να παρατηθεί από τις δικές του "εθνικές" προσδοκίες! Πώς θα μπορούσε άλλωστε να κάνει αλλιώς; Το ξαναλέμε: όσο και αν η πολιτική του αξιοποιείται σε σχέση με την εγκύτητα του σε κάποιο "κέντρο", ευρωπαϊκό ή αμερικάνικο, η κα-

πιταλιστική ανασώρευση πραγματοποιείται όχι στις Βρυξέλες ή στην Ουάσιγκτον, αλλά στα Βαλκάνια, στον Εύξεινο, στη μέση Ανατολή. Με όρους, δηλαδή, διαφορετικούς ως προς το "κέντρο", και με όρους μειζονος ανταγωνισμού ως προς το γειτονικό εθνικό κράτος - τουρκία.
Κατά συνέπεια η εμφανιζόμενη σαν "άτυχη" (ή "άτυχη") ελληνική κυβέρνηση, επέλεξε και δεν αναγκάστηκε να παίξει σε δύο ταμπλώ: ένα "φανερό", αυτό του ευρωπαϊκού πολιτικού ΟΧΙ στην Οτουλάνωση - και ένα "κρυφό", από του "ανθρωπιστικού" ΝΑΙ...

Είχε τουλάχιστον εκτιμήσει σωστά τις δυνατότητες της σ' αυτό το δεύτερο επίπεδο; Στον κόσμο των "κρυφών" ενεργήσεν δεν ξέρουμε ποιος μπορεί να εκτιμήσει τί, τότε, και με πόση αξιοπιστία. Δεν ήταν άλλωστε πρόσφατα που το φτωχό πλην τίμιο νοποκυριακό κράτος "ανακάλυψε" δύο πράκτορες της πανίσχυρης Μοσάντ;

Από την άλλη η αλαζονεία ποτέ δεν έλειψε σε αυτήν την περιοχή του κόσμου, σε εκείνους που είχαν εξουσία. Και η αλαζονεία είναι κακός σύμβουλος.

Έχει όμως σημασία να αναρωτηθούμε σε τι θα μπορούσε να προσδοκά το συνολικό ελληνικό εθνικό κράτος αν κατάφερε να "κρύψει" στην απέραντη αρχαλιά του το σημείο - Οτουλάν. Έχει αξία να αναρωτηθούμε ποιά θα μπορούσε να είναι το τόσο σπουδαίο τυρί που έκανε την φάρα, ήδη φανερή από το επεισόδιο της Ιταλίας, να φαίνεται ένα ανεκτό ρίσκο. Έχει αξία να αναρωτηθούμε προς τα που ήλπιζε το συνολικό ελληνικό εθνικό κράτος να αλλάξει τους όρους τους παιχνιδιού.

Με άλλα λόγια το αποφασιστικό ερώτημα για την κατάσταση του ελληνικού κράτους σήμερα δεν είναι γιατί δεν τα κατάφερε να "κρύψει" το σημείο - Οτουλάν: αλλά το γιατί επέλεξε να προσαπθήσει έναν τέτοιο "ειδικό χειρισμό" του.

Πάντως όχι από "ανθρωπισμό"!!!!

Για όποιον κλέβει τέτοια μυστικά ο πειρασμός να τα χρησιμοποιήσει έρχεται έγκαιρα. Δεν αρμόνουν αρχίδια για να μαζέψουν τεστοστερόνη, την φτιάχνουν εργοστασιακά. Για τις γυναίκες η πατέντα είναι κυριολεκτικά καταναλωτική, δηλαδή καταστροφική. Κάθουλα "δευτερογενών χαρακτηριστικών" ανδρισμού, που στέλνει στο διάλοο κάτι γυναικείες λεπτομέρειες: την ωορηξία, τον κύκλο του μικρού αίματος. Προσθέτει όμως μυϊκή μάζα και δύναμη, προσόντα δηλαδή για μερικές δουλειές. Οπότε η τεστοστερόνη είναι στάνταρ στα βασικά κοκτέιλ των αθλητριών, που κάνουν υπερήφανους τόσοσους αρσενικούς λάτρεις του πνεύματος των ρεκέρ.

Και στους αρσενικούς η επιπλέον τεστοστερόνη τις ίδιες υπηρεσίες προσφέρει. Μούσκλια και δύναμη. Στους ψύμους, στα μπράτσα, στους μηρούς. Αλλά όχι σε ποιότητα που θα μέτραγε μόνη της στα υπερεπαγγελματικά στάνταρ - εδώ οι καλοί πελάτες είναι οι κοινοί θνητοί, οι πελάτες των φαρμακείων, τα ανδοειδή μοντέλα στα συνηθισμένω δρόμων. Υπάρχουν πάντα αρσενικά παγώνια στα εκτροφεία των πόνων, που ψάχνουν φαναχτερές καμπύλες.

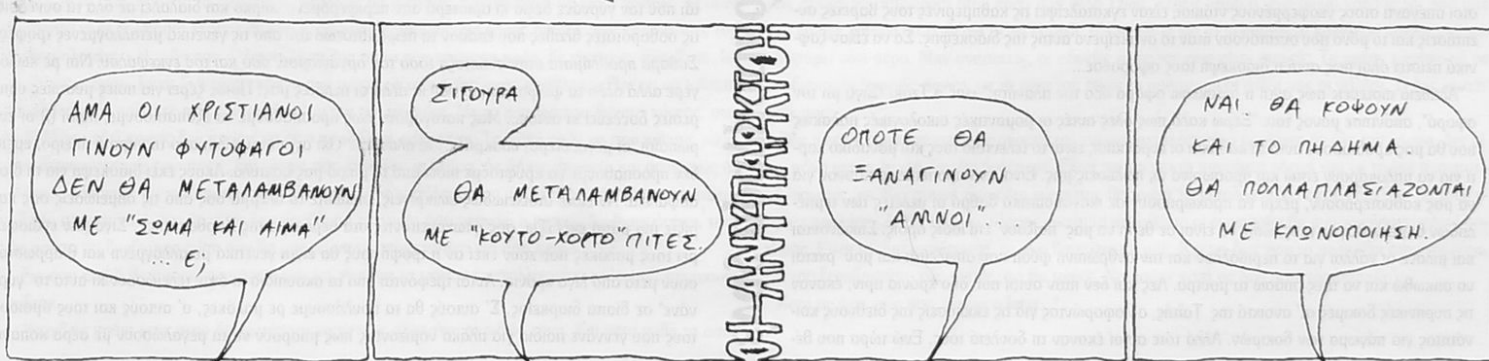
"Καμμία γυμναστική δε σε κάνει έτσι, σα μπουλντόγκ" χασκογελάει ο Θανάσης, που είναι ...όταν χάμω την αράζω και κοιτώ τον ουρανό... "Αν ήταν θέμα εξάσκησης αυτό το φρούσκωμα τότε το γομαρέ θα ήταν κοινότυπο εδώ και αιώνες, τότε που ο κόσμος παιδευόταν με το κορμί από τη γέννη-

ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΜΑΣ, ΜΑΣ ΕΛΕΓΑΝ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΥΜΕ!

- ΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΙΕΣ** και όχι τα "καλά παιδιά"... **ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ** και όχι τα φυτά... **ΟΙ ΜΟΡΦΩΜΕΝΟΙ** και όχι οι παπαγάλοι... **ΟΙ ΚΟΠΑΝΑΤΖΗΛΕΣ** και όχι οι γλιέφτες... **ΟΙ ΟΡΓΙΣΜΕΝΟΙ** και όχι οι "αγανακτισμένοι"... **ΟΙ ΑΝΥΠΑΚΟΥΟΙ** και όχι οι υποτακτικοί... **ΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ** και όχι οι ψαχαδερφιστές... **ΟΙ ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ** και όχι τα κομματόσκυλα... **ΟΙ ΕΠΙΠΛΑΝΤΟΜΕΝΟΙ** και όχι οι "επιτυχημένοι"... **ΟΙ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΣ** και όχι οι ρουφιάνοι... **ΟΙ ΓΝΗΣΙΟΙ** και όχι τα αντίγραφα... **ΟΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΙ** και όχι "οι για την πάρτη μας"... **ΟΙ ΖΩΝΤΑΝΟΙ** και όχι οι "live"... **ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ** και όχι τα ζέρπια της τηλεόρασης... **ΟΙ ΚΡΙΤΕΣ** και όχι οι πολυθρόνατοι... **ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΤΩΜΕΝΟΙ** και όχι οι σπατόγενοι... **ΤΑ ΑΛΑΝΙΑ** και όχι οι κυριέδες... **ΟΙ ΑΛΗΤΕΣ** και όχι οι γλαπιδες... **ΟΙ ΔΙΚΑΙΟΙ** και όχι οι δικαστές... **ΟΙ ΦΙΛΟΞΕΝΟΙ** και όχι οι ρατσιστές... **ΟΙ ΡΑΚΕΝΔΑΥΤΟΙ** και όχι οι γραβατοβάνοι... **ΟΙ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΙ** και όχι οι "γαμιμάδες"... **ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ** και όχι τα "πιπίνια"... **ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕ ΦΑΝΤΑΣΙΑ** και όχι τα "παιδιά των διαφημίσεων"

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ και όχι οι δούλοι... **ΕΜΕΙΣ** και όχι τα πρότυπα... **ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ** και όχι οι γονείς...

ΔΥΟ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΑΥΤΟΔΙΑΚΕΡΙΖΟΜΕΝΟ ΣΤΕΚΙ ΧΑΝΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΑΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

της του μέχρι το θάνατο. Αυτά φιλε μου είναι οι αρρώστιες της ακινησίας. Ξέρεις; πάω από καρέκλα σε καρέκλα και ενδιάμεσα δείχνω σαν αμερικάνος αγρότης σε σήριαλ..."
Όταν κοίτα τον ουρανό χαμηπαριάζεις πολλά πράγματα. Αυτές οι ανθρώπινες μπέικινγκ πάουντερς δεν είναι άμοιρες δεινών. Η ντόπια της σαρκοδουναμικής αναστέλλει την ομαλή δημιουργία άλλων ορμονών, και στη συγκεκριμένη περίπτωση την λίμπινο, την ερωτική επιθυμία. Διαπιστωμένο ιατρικά, αλλά... "Κούκου γικό" ξεκαρδίζεται ο Θανάσης διηγούμενος την ιστορία της φίλης του της Νατάσσας που διαολόστειλε τον macho εραστή της με την παρατήρηση πως μόνο για να δέρνει και να σε δέρνουν κάνειξ.
"Η χημεία σηκώνει τα χέρια" σφυρίζει ο Θανάσης. "Στο κάτω κάτω οι πελάτες της είναι άρρωστοι πριν της χτυπήσουν την πόρτα. Άμα δεν έχεις αυτοεκτίμηση πας να αγοράσεις κάτι που να "πουλάει", ωραία λοιπόν, οι δημόσιες αρετές έχουν και ιδιωτικές ξεφτίλες, μπλόφα ψάχνεις - μπλόφα βρίσκεις, τί να κάνουν; κανείς δεν τα έχει όλα!"
- Όχι रे Θανάση, η χημεία δε σηκώνει ποτέ τα χέρια για καιρό. Σου βάζει στη χούφτα και ένα καυλόχαπο, κι είσαι εντάξει.
- Ωραία. Ξεκωλιόστηκες ας πούμε, βούλωσε η αποχέτευση, ξεχείλισε, δε μπορείς να πλησιάσεις να ριζεις νερό στη μάπα σου, και τελευταία στιγμή λύνεις το πρόβλημα αφήνοντας ανοιχτές όλες τις βρύσες, να πλημμυρίσει ο νιπτήρας μπας και ξεβρωμίσει... έτσι;
- Κάπως έτσι...
- Κι όταν έρθει ο λογαριασμός; Ξέρω; κανείς τον μαλάκα. Αυτό που ήσουν από την αρχή δηλαδή...
- Γιατί, παίζει τίποτ' άλλο;

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ! Τη μια φορά είναι τραγωδία, την άλλη φάρσα...

Δεν είναι μόνο ο πόλεμος στον Περσικό Κόλπο αυτό που το 1991 μας έστειλε φέτος σαν εκδίκηση. Ούτε το ότι η φάρσα μπορεί να φτάσει σε επίπεδο σαπουνόπερας της tv με τίτλο: "οι πύραυλοι που καταστρέφουν το λέκε".
Είναι και η φάρσα που έρχεται να ταράξει τη μνήμη μας από τότε που τα πρωτοεμφανιζόμενα ιδιωτικά Μ.Μ.Ε. τσίρριζαν από τα χαζοκούτσια για τις "μειοψηφίες" (μόλις 2.000 σχολεία!!!) των καταλήφμενων που κατέστρεφαν τα σχολεία". Τότε, όπως και τώρα, αντικαθιστώντας τη ναρκωμένη κοινωνία, "ευαισθητοποιούσαν" τους γονείς ώστε να γίνουν αγανακτισμένοι και να φεθθούν σαν πραγματικοί γονείς: να δίνουν τα παιδιά τους που κάνουν καταλήψεις.
Ήταν η εξουσία που αμόλυνσε τους τραμπούκους της για να δολοφονησουν τον καθηγητή Νίκο Τεμπονέρα στην Πάτρα... Τότε όμως υπήρχε μια τραγωδία για την ίδια την εξουσία... Αφού πρώτα έσπειρε ανέμους με όσα αναφέρονται παραπάνω, θέρισε καταγίδες: Ο νόμος έμεινε στα χαρτιά, ο υπουργός παρατήρηκε, οι μεγάλες πόλεις συγκλονίστηκαν από πολυήμερες συγκρούσεις αντι-μαθητών - ΜΑΤ και η αναταραχή εξαπλώθηκε.
Τότε ήταν που καταλήψεις μαθητές ορθώνοντας το δικό τους λόγο, πήρα και ενάντια στα ΜΜΕ, μιλούσαν αυτοί για τους ίδιους. Τότε που οι περισσότεροι ήταν μακριά από καπέλωματα, από κόμματα και ειδικούς και όριζαν τον αγώνα τους μέσα από γενικές συνελεύσεις. Τότε που ήταν σε μεγάλο βαθμό αυτόνομοι και αυτοοργανωμένοι Τότε ήταν πν κάποιοι από αυτούς οργάνωσαν στις καταλήψεις αντι-μαθητά για να κάνουν πράξη όσα έλεγαν για το σχολείο και τη γνώση που γουστάρουν. Χωρίς βαθμούς, απονομές, αποβολές, παπαγαλίες, αλλά μόνο με την ουσία στη γνώση και με ανταλλαγές απόψεων σε όλα.
Τότε βεβαία ήταν που παραλίγο "ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΜΑΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΕΦΙΑΛΤΕΣ ΤΟΥΣ". Τώρα τι;
Σκοπός μας δεν είναι να μυθοποιήσουμε την τότε κατάσταση αλλά να την υπενθυμίσουμε. Το ζήτημα δεν είναι να αντιγράψουμε τα γεγονότα, όπως κάνει η εξουσία από τη μεριά της. Στόχος είναι να προχωρήσουν ακόμη πιο μακριά, όσα τότε προσπαθήθηκαν για την αληθινή γνώση.
Η καταστολή ή εξαπλώνεται (και κάποιοι ήδη μάσησαν). Η φάρσα έχει ξεκινήσει να παίζεται από την εξουσία. Αν δεν θέλουμε και τα ονειρά μας να αποδειχθούν φάρσα πρέπει να τα βγάλουμε στους δρόμους. Να τα κάνουμε πράξη στα σχολεία και στις ζωές μας. Να πάρουμε τις ζωές μας στα χέρια μας. Ο Γεράσιμος δε θα κάτσει καλά αν δεν τον δέσουμε στην καρέκλα.
Στη συνείδηση, στη φαντασία, στην αυτοοργάνωση, στην αποφασιστικότητα, στην αλληλεγγύη, είναι που τα ονειρά μας θα πάρουν σάρκα και οστά, δημιουργώντας τον εφιάλητη που θα ταράξει τον ύπνο τους.

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΔΕ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΙ ΕΣΕΙΣ ΜΙΛΑΤΕ ΓΙΑ ΖΗΜΙΕΣ, ΕΜΕΙΣ ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΖΩΕΣ

αυτό το κράτος ποιος διάολος θα το πάρει;

....ΧΑΡΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ ΤΗΣ "ΜΙΑΜΙΣΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ"

Είμαστε υποχρεωμένοι να γυρίσουμε στην γενεσιολογία γιατί του ελληνικού εθνικού κράτους: στην "υποχώρωση" του να επεκτείνεται σαν προϋπόθεση της "σταθερότητας" του, σαν βασική απαίτηση της ταξικής κυριαρχίας.
Παρότι σε οτιδήποτε άλλο οι οποιοδηδήποτε μεγάλες "ελληνικές" ιδέες μπορεί να βρίσκονται αντίπαλες, σ' αυτή τη θέση, τη "θέση μηδέν" βρίσκονται μαζί. Είναι υποχρεωμένες να είναι σύμμεγες: διαφωνίες, διαφορές για την ικανότητα μέθοδο ταξικής κυριαρχίας; ναι, μπορεί: διαφορές, αντιπαλότητες στη νομή του κράτους; ναι, μπορεί: διαφορές, αντιπαλότητες στη σύνθεση του "εθνικού" είτε σαν μόνον είτε σαν συμμαχίας; ναι, μπορεί... Αλλά πάντα κατακτώντας! Εδάφη, αγορές, οτιδήποτε...

Αν λοιπόν το ειδικό ελληνικό εθνικό - κρατικό ενδιαφέρον για το Κουρδιστάν, μέρος αναμφίβολα του ευρωπαϊκού, ήταν επιπλέον λίγο παραπάνω Οτουλάνωτερο από το μέσο όρο (όπως ακριβώς το ελληνικό ενδιαφέρον για την μοιρασιά της Γιουγκοσλαβίας ήταν αρκετά παραπάνω Μίλοσεβιτσύτερο) στις αρχές του '99 οι διαχειριστές του ελληνικού εθνικού κράτους είχαν να διαλέξουν αν θα παρατηθούν από την πιθανότητα του στρατιωτικού εκβιασμού - μέσω ΡΚΚ - προς το τουρκικό, ή όχι.

Όλα τα "ευρωπαϊκά" δεδομένα τους προέτρεπαν να "παρατηθούν" - αλλά τότε ποιά θα ήταν το συγκριτικό πλεονέκτημα του ελληνικού εθνικού

κράτους στο διαχείριση του "τουρκικού" προβλήματος; Ποιά θα ήταν η υλική βάση της προτεραιότητας της ελληνικής επέκτασης προς την ανατολή;
Κρίνουμε καθαρό πια ότι ανάμεσα στις δύο "μεγάλες ιδέες" υπάρχει το περιθώριο της μιάμισης μεγάλης ιδέας οποιαδήποτε και αν είναι η "μία" στον συνδυασμό. Το "μιασ" είναι η σταθερή πρόσφιση στην κοινή θέση μηδέν: κι αυτό το έδαφος "μετριάζει" - όπως και όταν μετριάζει - τις εντάσεις των ελληνικών αναδιάρθρωσεων.

Στην περίπτωση Οτουλάν η μιάμιση ιδέα μπορεί να αναγνωριστεί, όχι από την αποτυχία της, αλλά από την σύλληψη και τις νησίδες της. Η μία ήταν η ελληνική αποδοχή του φανερού ευρωπαϊκού ΟΧΙ στην Οτουλάνωση - η μιση ήταν το αυτόχθον κρυφό ελληνικό ΝΑΙ.

Και ο λόγος μάλλον σαφής: είτε επειδή οι Έλληνες είναι καλύτερα "πληροφορημένοι", είτε επειδή είναι περισσότερο "αισιόδοξοι", το να κάνουν μια τέτοια πράξη στον Οτουλάν (να τον κρύψουν) θεωρήσαν ότι θα τους έδινε "σημαντικές άκρες" στην οποιαδήποτε αποσταθεροποιητική δράση του ενόπλου όχι τόσο (ή μόνο) στα βουτιά του Κουρδιστάν, όσο (και) στις τουρκικές μπροστολαίες! Ένας εκτός φρυκτών (και από χέρια Ελλήνων "φωλαγμένω") Οτουλάν θα ήταν πολύ χρήσιμότερος στο ελληνικό εθνικό κράτος και στους σκοπούς του, από οποιοδήποτε άλλο ευρωπαϊκό εθνικό κράτος - ή την διεθνή ολοκλήρωσή τους. Θα ήταν χρησιμότερος, το ξαναλέμε, ειδικά: σε

σχέση με την στρατιωτικού τύπου πίεση που το ελληνικό εθνικό κράτος θέλει να ασκεί (τουλάχιστον...) "κρυφά" στο τουρκικό.

Ακριβώς επειδή ήταν το εκσυγχρονιστικό και όχι μόνο το πατριωτικό εθνικό μπλοκ που "αλληγορούσε" προς αυτήν την κρυφή δράση δεν επέλεξε, αν και είχε το χρόνο, τα δεδομένα, τις "προειδοποιήσεις" και την επίσημη εξουσία, με το να αντιμετωπίσει "ευρωπαϊκά" την προαναγγελλόμενη προσέγγιση του ιπτάμενου Κούρδου. (Και είναι αστείο το ότι διάφοροι "σοκαρισμένοι" αναρωτήθηκαν εκ των υστέρων "ποιός κυβερνάει αυτόν τόπο". Είναι σαφές: οι Έλληνες!!)

Μόνο που κάτι ξεχάσαν: έχοντας Οτουλάνωση ήδη το ενδιαφέρον του για το Κουρδιστάν το ελληνικό εθνικό κράτος τους αποδέχθηκε σαν πραγματική την πιθανότητα πως ο περιοδεύων οπλοαρχηγός θα μπορούσε, θα ήθελε, θα χρειαζόταν "να κρυφτεί". Βουτηγμένοι στους δικούς τους "κρυφούς" πόθους και στις δικές τους "μυστικές" δράσεις παρεργώριζαν το πλέον φανερό μυστικό της περιπέλειας του σημείου Οτουλάν: πως μέσω αυτής "κάποιου τσέκαρον" την αποχή των "αδύνατων κρύων" της ευρωπαϊκής αλυσίδας! Το λάθος τους (ίσως) το ανακάλυψαν λίγο αργά: όταν το σημείο Οτουλάν ζήτησε έξυπνα (χάρη στη συμβουλή ενός Έλληνα δικηγόρου...) παράταση της παραμονής του στο προεβρετικό σπίτι μέσα από την αίτηση για χορήγηση πολιτικού ασύλου, δηλαδή όταν επέδωξε περισσότερο χρόνο "έκθεσης" του κρυφού ελληνικού χειρισμού - μιας και η

θέση του ήταν ήδη γνωστή, και όταν στο τέλος βρέθηκε να κρατάει επάνω του, αθώα και φυσικά, το κυπριακό διαβατήριό... Νάτο και το "κυπριακό" στον κρίκο της ανατ. Μεσογείου...

Βέβαια οι Έλληνες, από τον πιο ταπεινό μέχρι τον πιο σπουδαίο, έχουν έτοιμες τις αντιδράσεις τους, εδώ και 170 χρόνια: όταν τα "κρυφά" κόλπα τους πιάνουν, είναι μουράτοι... όταν δεν τους πιάνουν το ρίχνουνε στην κλάψα.

Αλλά αυτά είναι ασήμαντα μπροστά στο γεγονός πως η μιάμιση μεγάλη ελληνική ιδέα πέρασε από το επιλεγμένο κρας τέστ και βγήκε μια άμορφη μάζα από τσαλακωμένες "εθνικές υπερίφάνειες" - το κόλπο δεν δούλεψε! Είναι ασήμαντα μπροστά στο γεγονός πως η αμερικάνικη "διαιτησία" επιβεβαίωσε φανερά αυτό που τσέκαρε "κρυφά": την χρησιμότητα της παρουσίας της στην περιοχή. Αυτό το κόλπο δούλεψε!

Είναι όλα αυτά μια "αστυνομική" ιστορία; Αν και έχει και τέτοιες πλευρές, διασκεδαστικές είναι αλήθεια, είναι μια κατεξοχήν καθεστωτική πολιτική ιστορία. Οι χιλιάδες αφελείς Έλληνες και τουίκοι υπήκοοι μπορεί να ζουν ψυχοδράματα και θριάμβους - αλλά στον όγχο των κομπάρσων οποιασδήποτε υπερπαταγωγής ποτέ δεν λένε το τέλος του έργου.
Το οποίο συνεχίζεται.

Εδώ είμαστε , εδώ είσαστε, θα τα ξαναποιούμε...

ενδιαφέρον των αρχόντων συνολικά . Το ότι για πολλούς αιώνες, έως τον τελευταίο, οι πολεοδόμοι ήταν εξιδικτευμένοι στρατιωτικοί σύμβουλοι είναι το σε όλους γνωστό "ένοχο" γενέθλιο μυστικό του επαγγέλματος. Το οποίο εξελίχτηκε πράγματι από την κατοχή του "γενικού" (των πόλεων) στην κατοχή του "εδικού" (των επιμέρους "στοικειών" τους).

Στα δεδομένα του μεταμοντερνισμού και της τριτογενεοποίησης ένα από τα πιο ένδοξα πεδία δράσης των αρχιτεκτόνων είναι τα *κτίρια γραφείων*. Αυτού του είδους οι κατασκευές αποτελούν (όπως και στις αρχές του αιώνα) το σίμα κατατεθέν του υπάρχοντος κοινωνικού συστήματος, τους καθεδρικούς του. Υπάρχει μια απόλυτη συσχέτιση ανάμεσα στην οικονομία των διαρρυθμίσεων, τις μορφές, τα υλικά απ' την μια, και την χρήση αλλά και την ιδεολογική αποκλινοβλία των κτιρίων γραφείων: εφόσον εδαφοποιούν την "ιδανική" στιγμή της μισωπής σκληραβίας πρέπει να κάνουν υλική την αϊχλή της νέας γραφειοκρατίας. Η αρχιτεκτονική, στην περίπτωση αυτή, καλείται να πετύχει τον νεόπλουτο πληθωρισμό που αυτοκαταναλώνουν οι "συνεργάτες" και οι "πελάτες".

Το αποτέλεσμα είναι κορυφαίο, αποκαλυπτικό: μέσα κι έξω τα κτίρια γραφείων ασπράφτουν λίγο περισσότερο από τάρφος. Το μόνο ζωντανό, και για αυτό κρυμμένο, είναι η παρουσία των καθαριστριών - που είναι εύλογα χρονοθετημένες να δουλεύουν στις έξι τα χαράματα. Οι καθαρίστριες, παρότι "γυαλίζουν το αγαλμα" δεν τον ανήκουν, και δεν τους ανήκει. Ούτε οι κινήσεις τους, ούτε οι σωπές τους, ούτε οι εκφράσεις τους, ούτε - το κυριότερο - η υπενθύμιση των σκουπιδιών ταριάζει με την πόδα των κτιρίων γραφείων και των "κανονικών χριστών" τους. Δεν είναι κάποια "αισθητική κριτική" αλλά η παρουσία αυτής της *ταπεινής μισωπής σκληραβίας* που κρίνει στην καρδιά του το "δομημένο περιβάλλον" της γραφειοκρατίας, αναλύοντας το στα υπονοούμενα που του αξίζουν: της απολύμανσης, δηλαδή της απαγόρευσης.

Η αρχιτεκτονική εκπαίδευση τα βλέμματα να την θαυμάζουν, και τα βλέμματα "αρχιτεκτονούν". Άρκει να τύχει κανείς στην πρώτη προσέλευση των πιστών δούλων του ακαίου τριτογενι. Οι σαν τις μοκέτες "μαλακές", "φιλικές", "άνετες", αυτάρεσκες γκριμάτσες τους στροβιλίζονται, αν εκείνος ορέξει να το προσέξει, στις λακούβες δεξιά κι αριστερά απ' τη μύτη. Δεν υπάρχει τίποτα άλλο στις κόρες του αρπακτικού τους ύφους από τριαντίνες επενδύσεις, σίδερο και γυαλί. Η αντανάκλαση του ενυδρείου τους.

Αλλά: για τα κτίρια υπάρχει μια έσχατη σωτηρία, μια ύστατη τύχη, αυτή που μισούν οι μελετητές τους και οι χρήστες τους.... (Άρα ούτε καν αυτή δεν θα τους γλυτώσει.)

Η παρακμή.

Είχε φτάσει η μεγάλη ημέρα.

Κάθε σημείο της πόλης, ακόμη και το πιο σκοτεινό και απόμικο, υπενθύμιζε και στον πιο αφηρημένο πως αυτή η μέρα ήταν ξεχωριστή. Στο πιο κεντρικό σημείο, εκεί κοντά στην πλατεία, το Pallace Hotel είχε φερόσει κι αυτό τα γιορτινά του και έλαμπε φωταγωγημένο από άκρη σ' άκρη. Εδώ και μια εβδομάδα οι υπάλληλοι του έτρεχαν ακατάπαστα από το πρωί ως το βράδυ για να είναι όλα έτοιμα όταν θα έρχονταν η μεγάλη στιγμή. Σήμερα αυτή είχε έρθει. Το Pallace Hotel θα φιλοξενούσε για τις επόμενες επτά μέρες στις πολυτελείς σουίτες του και στις αίθουσες εκδηλώσεων, πεντακόσιους συνέδρους από 170 χώρες του κόσμου, που θα λάμβαναν μέρος στην παγκόσμια διάσκεψη για τους γενετικά μεταλλαγμένους οργανισμούς, με απώτερο στόχο την υπογραφή ενός πρωτοκόλλου για τη Βιοασφάλεια που θα έθετε κάποιους ουσιωστικούς φραγμούς στην ανεξέλεγκτη πλήση των γενετικά μεταλλαγμένων τροφίμων. Όλος ο πλανήτης είχε προσωρινά στέψει το βλέμμα του, εδώ στη μακρινή Καραθάγνη της Κολομβίας, όχι επειδή είχε άσος βαρώνος του καρτέλ της κοκαΐνης είχε συλληφθεί αλλά εξαιτίας αυτής της διάσκεψης. Μέχρι κι οι δύσπιστοι απέναντι στους νεοφερμένους ντόπιοι, είχαν εγκαταλείψει τις καθημερινές τους βαρετές συζητήσεις και το μόνο που συζητούσαν ήταν το αντικείμενο αυτής της διάσκεψης. Σα να είχαν ξαφνικά πειστεί όλοι πως αυτή η διάσκεψη τους αφορούσε...

"Αλήθεια πιστεύεις πως αυτή η διάσκεψη αφορά όλο τον πλανήτη;" είπε ο Τζακ. "Σιγά μη τον αφορά", απάντησε μόνος του. "Ξέρω καλά πως όλες αυτές οι ρομαντικές οικολογικές μαλακίες που θα μας αρραδιάσουν αυτά τα καθήκια οι ευρωπαίοι, είναι το τελευταίο τους και μοναδικό χαρτί για να μπλοκάρουν έστω και προσωρινά τις πωλήσεις μας. Είναι ένα προπέτασμα καπνού για να μας καθυστερήσουν, μέχρι να προχωρήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό οι μελέτες των θερμίδων βιοτεχνολόγων τους, ώστε να είναι σε θέση να μας "παιξουν" επί ίσους όρους. Σπώνονται και μιλάνε οι γάλλοι για το περιβάλλον και την ανθρώπινη φύση που απειλείται και μού' ρχεται να σπκωθώ και να τους σπάσω τα μούτρα. Λες και δεν ήταν αυτοί που δύο χρόνια πριν, έκαναν τις πυρηνικές δοκιμές σ' ανοικτό της Ταϊπής, αδιαφορώντας για τις εκκλήσεις της διεθνούς κοινότητας για πάγωμα των δοκιμών. Αλλά τότε αυτοί έκαναν τη δουλειά τους. Ενώ τώρα που θέ-

ΛΑΡΣ Ο Ι Η Λ Ι Θ Ι Ο Ι BON TRIEP

Ποιός είναι τελικά ο ηλίθιος; Άς πούμε: αυτός που παριστάνει τον "καθυστερημένο" για να γλυτώσει το λογαριασμό του φαγητού που σ' ένα ακριβό εστιατόριο - ή ο ιδιοκτήτης του μαγαζιού; Η άλλο: αυτός που κάνει ότι δεν καταλαβαίνει τα αφασικά διαφημιστικά τεχνάσματα μιας εταιρείας μονωτικών υλικών - ή εργοδηγός της που θέλει να επιβεβαιώσει την προφάνειά τους; Ποιός είναι ο ηλίθιος; Οι υποψήφιοι αγοραστές μιας βίλας - κοινοβίου, ο δημοτικός σύμβουλος που τους υποστηρίζει, ή ο "τρελλός" που κατουράει τα αυτοκίνητα του δήμου;

Με άλλα λόγια: που βρίσκεται η υποτίμηση; Στις κοινωνικές συμβάσεις ή στην (έστω ψυχο - ερευνητική) διασκέδαση της αντισυμβατικότητας; Στις "κανονικές" σχέσεις ή στην κοροϊδία τους; Στα ψυχοφάρμακα και στην οικογένεια, ή στο παιχνίδι των σχέσεων; Με τους *Ηλίθιους* ο Λαρς Βον Τρίερ δεν καινοτομεί, κάνοντας τέτοιες έμμεσες ερωτήσεις. Αν ένα παρόμοιο φιλμ γυριζόταν στα '70 στο κέντρο των ερωτήσεων και των απαντήσεων θα ήταν ένα άσυλο "τρελλών". Οι σχετικές, συμβατικές, εν τέλει έωλες αλήθειες των κοινωνικών, ή "υγεία" τους, ή "εξυπνάδα" τους, ή "σωματική αρτιότητα" τους, ή ομαλότητα των σχέσεών τους, όλα αυτά και άλλα έχουν ξεγυμνωθεί πολύ πιο αποφασιστικά (και πολύ πιο ριζοσπαστικά) εδώ και δυο τουλάχιστον δεκαετίες. Αν όχι από κινηματογραφική άποψη, σίγουρα μέσα στην ίδια τη δράση και την κριτική των κινήματων του κοινωνικού ανταγωνισμού.

Οι αστείες και μάλλον τρυφερές προβοκάτσιες των *Ηλίθιων* είναι λοιπόν, σα συλλογικό ιστορικό "νόημα", οικείες. Αν υπάρχει κάτι καινούργιο στην ταινία του Τρίερ αυτό βρίσκεται έξω απ' αυτό: στην εποχή του, στο κοινό της ταινίας. Που ενώ ζει σερφάροντας στον αφρό πολλών (και συχνά ορισικών) "σχετικότητων" μέσα στις ίδιες του τις καθημερινές συμπεριφορές ("μεταμοντέρνα συνήκη" το είπαν) φαίνεται παρόλα αυτά πως κατά βάθος μένει αμήχανο μπροστά σε μια (σκοπύμα) διακριτική *Na+* κινηματογραφική - σκηνοθεσία αυτής της σχετικότητας. Είναι οξύμωρο: Όχι: ακριβώς στο αφρό των ημερών η "σχετικότητα", η "παραξενιά" του καθενός είναι "κανονική" - τα πράγματα αλλάζουν αν ένας κινηματογραφιστής οδηγεί την οθόνη όχι στην κατάδυση, αλλά μάλλον στην *ίδια την επιπολαιότητα*, οδηγηση που κάτι μπορεί και να υπαινίσσεται, τί όμως; Όχι ακριβώς την "δημοκρατία"! Εδώ (ενδεχομένως άσχετα απ' τα κόλπα του Τρίερ) το κοινό μερδεύεται: αριστούργημα ή ταλαιπωρία; Ποιό είναι το κλισέ; Πόσα αστεράκια; Οι εσκεμμένα "ερασιτεχνικές" λήψεις (και η μυθοποίησή τους μέσω του άγνωστου "δόγματος '95" το οποίο είναι περίπου ο υπότιτλος της ταινίας) φαίνεται πως "υλοποιούν" ένα τραύλισμα της εικόνας, σε μια εποχή τελειότητας της αναπαράστασης, τελειοποίησης της βιομηχανίας της. Είναι μήπως ένας φακός "αδύναμος", "ηλίθιος"; Η είναι είναι ένα *εικονικό τραύλισμα*, δηλαδή μια τεχνική που αναπαριστά εκ των προτέρων αυτό που διηγείται; Η αμηχανία θα πρέπει να βρίσκεται εδώ: *το μάτι του θεατή αξίζει να υποστεί την δοκιμασία της ακατέρραστης αντίληψης των πραγμάτων και των σχέσεών έξω από την σκευητή αίθουσα, προς 2.000 το άτομο! Στο "πραγματικό περιβάλλον" του!!!* Όπως, τελικά, οι πρωταγωνιστές της ταινίας.

Αν λοιπόν ο κινηματογραφιστής - σκηνοθέτης κοιτάει "ακατέρραστα" το "ακατεργασία", αν κοιτάει ελαφρώς "ηλίθια" το ερώτημα της ηλιθιότητας, το "πρόβλημα" δεν είναι δικό του. (Ως γνωστόν ο "τρελλός" μπορεί να είναι μιανός, αλλά κάποτε -σπάνια...- και θεϊκός, ποιητής - έτσι και μια λήψη που *μορφαζει* μπορεί να είναι είτε "αποωθητική" είτε "ελκυστική"...). Το "πρόβλημα" είναι του κοινού. Γιατί το κοινωνικό βλέμμα έχει μπει στον 21ο αιώνα μέσα σε φαντασμαγορικές, ψηφιακές, πυρετικές, εκτυφλωτικές λάμψεις - δηλαδή τυφλωμένο. Παρ' όλα αυτά, κατά κανόνα είναι πεπεισμένο πως "βλέπει" τα πάντα. Πως είναι πανοπτικό.

Τί είναι όμως τότε, σήμερα, ηλιθιότητα; Η ακανόνιστη τύφλα (έστω η κατ' αρχην παραδοχή της) ή η κανονικότερη τηλε-παν-οψία; Μήπως (που λέει ο λόγος και όχι απαραίτητα η ταινία) υπάρχει ορίζοντας για εξερεύνηση, παιχνίδι, άσκηση, πραγματική λύτρωση στη συνείδηση της τύφλας, μέσα στο *πραγματικό περιβάλλον*, ενάντια στην *τυρρανική φωταψία*, "διάγνεια" κλπ του θεάματος; Το να εκβιάζεις πάντως ένα χαστούκι, αν είναι έτσι να καθαρίσεις, δεν είναι άσηχημ ιδέα. Καθόλου άσηχημ.

έναν πραγματικός διάλογο

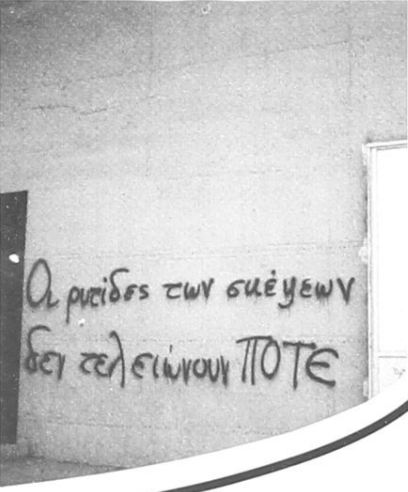
λούμε να κάνουμε κι εμείς τις δικές μας δουλειές, και βέβαια φίλε μου μιλάμε για διακετομύτρια δολάρια, αυτοί καθονται και μζοκλαίνε δημόσια για την ανεξέλεγκτη πρόοδο της επιστήμης, λες και θρίσκονται σε καμιά πρεξ κόμπεφανς της Greenpeace. Τα ίδια κάνουν και το '92 στο Ρίο κι αναγκάστηκαν να μην υπογράψουμε τη διακήρυξη. Έχουμε λέει επιχειρήματα... Σιγά το επιχειρήματα... Όλη η ιστορία είναι εκείνος ο κωλόγερος ο δρ. Πουζτάι που τον γυρνάνε δεξιά κι αριστερά σαν περιφερόμενο τσιρκό και διαλαλεί σε όλα τα συνέδρια τις σωβαροστάες θλάνες που έπαθαν τα πειραματόζωα του από τις γενετικά μεταλλαγμένες τροφές. *Σοβαρά προβλήματα στην ανάπτυξη τόσο του οργανισμού, όσο και του εγκεφάλου.* Ναι ρε καλόγερε αλλά άλλο τα ψυχογονικά σου κι άλλο οι πελάτες μας! Ποιός ξέρει για ποιες μουσικές υποηρώσεις δουλεύει κι αυτός... Μας κατηγορούν πως προσπαθούμε να εξαπατήσουμε, ποιό (;) οι ευρωπαίοι, οι μεγαλύτεροι υποκριτές του πλανήτη. Όχι αγαπητοί φίλοι από τη γηραιά ήπειρο, εμείς δεν προσπαθούμε να κρυφτούμε πίσω από το μικρό μας δάχτυλο. Ακούς εκεί διάσκεψη για τη βιοσφάρα! Αν είστε στοιχειωδώς ειλικρινείς, σπκώστε το βλέμμα σας από τις σημειώσεις σας και ρίξτε μια ματιά εκεί έξω, στις φτωχογονημένες στα περίχωρα της Καραθάγνης... Σιγά μην ενδιαφέρεται τους μαλάκες που ζουν εκεί αν η τροφή τους θα είναι γενετικά μεταλλαγμένη και θ' αρρωστήσουν μετά από λίγα χρόνια. Αυτοί τρέφονται από τα σκουπιδια κι όταν τελειώσουν κι αυτά το "γυρνάνε" σε διάπια διαρκείας. Σ' αυτούς θα τα πουλήσουμε ρε μαλάκες, σ' αυτούς και τους όμοιους τους που γεννάνε παιδιά για πλάκα νομιζοντας πως μπορούν να τα μεγαλώσουν με αέρα κοπανι-

Αγαπημένη μου, το γράμμα σου με πλήγωσε πολύ. Κυρίως επειδή με κατηγορείς πως είμαι καιροσκοπός. Δε νομίζω πως αξίζω μια τέτοια κατηγορία. Η συνέντευξη που πήρα από τον περίφημο "ηγέτη" των διαδηλωτών της πρωτομαγιάς δεν ήταν καθόλου αμφιλεγόμενη. Πιστεύω πως στη δουλειά μου πρέπει να ξέρεις να βρίσκεις τα ενδιαφέροντα πρόσωπα, αυτός είναι όντως πολύ ενδιαφέρων. Μπορεί να έχω, όπως λες, παραφορτωσώσει κάποιες λεπτομέρειες όπως το ότι κρατούσε μία μολότοφ και υπήρχαν τάχα διπλά του δύο υπέροχες γυναίκες. Μα σε βεβαιώνω πως βρώμαγε ο τόπος βενζίνη και πως η κοπέλα του ήταν όντως συμπαθητική. Όσο για το νέο μου διευθυντή, που εσύ τον χαρακτηρίζεις "άτομο ελάχιστα καθαρό", συμφωνώ μαζί σου. Αλλά στη δουλειά μου δεν είναι πάντα καλό να επιδεινώνει κανείς εντάσεις που ήδη υπάρχουν.

Υποψίες, υποψίες, όλο υποψίες. Να τί είναι όλη η ζωή σου! Μόνο και μόνο επειδή έχω καλές σχέσεις τόσο με τον "ηγέτη" των διαδηλωτών όσο και με τον ταγματάρχη Ζ. αρχίζεις να φαντάζεσαι διτρώσιμες σχέσεις. Χαλάριστε, γίνε πιο ανεκτική. Είσαι απόλυτη και αδιάλλακτη όπως οι ιδέες σου. Μη διαμαρτυρησαι έπειτα αν ήθονα και έκαναν έρευνα στο σπίτι σου. Όσο για τα άρθρα σου, σου έχω ήδη πει τί σκέφτομαι: ο καιρός θα δείξει ποιός έχει δίκιο. Το ν' αγαπάς σημαίνει να ξέρεις να περιμένεις. Όπως λέει κι ο ποιητής: Κάπου σταμάτησα και σε περιμένω".

Σου στέλνω ένα αντίτυπο του βιβλίου μου *Μητροπολιτική βία: γιατί;*

Με αγάπη, ο Κώστας σου

when a man loves a woman ή η σύντομη ιστορία της δημοσιογραφίας μέσα από τρία ερωτικά γράμματα του Σ. Μπέρι

Αγαπημένη μου, ξανασκέφτηκα το τηλεφώνημά σου και πρέπει να σου πω ότι με πλήγωσε πολύ. Κυρίως η κατηγορία σου για ρεφορμισμό, που δε νομίζω ότι την αξίζω. Η συνέντευξη μου με τον πρόεδρο του ΣΕΒ δεν ήταν καθόλου "συναυετική". Πιστεύω πως στη δουλειά μου πρέπει να ξέρεις να βρίσκεις τα ενδιαφέροντα πρόσωπα, αυτός είναι όντως πολύ ενδιαφέρων. Μπορεί να έχω "κατασκευάσει" κάποιες λεπτομέρειες, όπως το ότι η συνέντευξη έγινε ανάμεσα σε δύο ελικόπτερα εν πτήση. Σίμφωνοι ήμασταν σ' ένα τελεφερίκ, και λοιπόν; Άσε που συνοδεύονταν από δύο υπέροχες γυναίκες" όμως καθώς θυμήθηκα τί μου είχες πει πριν από επτά χρόνια, δεν το ανέφερα καν.

Όσο για τον καινούριο διευθυντή που εσύ τον χαρακτηρίζεις άτομο "αμιλεγόμενο", συμφωνώ μαζί σου. Αν γεννημάσσε μαζί, είναι γιατί ως αρχισυντάκτης δεν μπορώ να μην έχω επαφές μαζί του. Όσο δε για τη μη συμπαράστασή μου στην απεργία, δε σημαίνει, όπως λες, "ότι παίζω το παιχνίδι της εργοδοσίας". Πιστεύω πως αυτή τη χρονική στιγμή είναι πιο επαναστατικό να δουλεύει κανείς σαν έκτακτος παρά να κάνει απεργίες. Και μη με ρωτάς γιατί, με το γνωστό ανακριτικό ύφος σου: είναι πράγματα που τα νοιώθει κανείς κι αυτό φτάνει.

Υποψίες, υποψίες, όλο υποψίες. Να τί είναι όλη η ζωή σου! Μόνο και μόνο επειδή είδες τ' όνομα μου σε μια λίστα μαζί με τ' όνομα του συνταγματάρχη Ζ., φαντάζεσαι στυμωσίες και σκευηνικές διασυνδέσεις. Όμως εσύ είσαι απόλυτη και αδιάλλακτη όπως οι ιδέες σου. Δεν μπορείς παρά να τα βάλεις μόνο με τον εαυτό σου που έχασες τη δουλειά σου. Σε λίγα χρόνια το παιχνίδι θα έχει κριθεί. Όμως εγώ θα είμαι εκεί και θα είναι σα να μην πέρασε ο καιρός, να αγαπάς σημαίνει να περιμένεις.

Σου στέλνω ένα αντίτυπο του βιβλίου μου με συνεντεύξεις *Δέκα επιτυχημένοι άντρες.*

Γεια χαρά με αγάπη, Κώστας

σ τ ό .

Αλλά σιγά μην ενδιαφέρεστε εσείς γι' αυτούς... Ξέρω εγώ τι πραγματικά σας ενδιαφέρει αλλά δεν μπορώ νας σας το πω κατόμουτρα. Είναι αυτό το γαμημένο το σαβουάρ βιθρ. Αλλάξ..."

Τζακ πρέμισε" του διέκοψε ο Τζων. "Νομίζω πως είσαι υπερβολικά εκνευρισμένος από αυτή τη γαμημένη απόφαση του Ευρωκοινοβουλίου, που "σκληρυνε" το πλαίσιο για τα προϊόντά μας και ζήτησε την επιβολή "αντικειμενικής ευθύνης" και "υποχρεωτικής ασφάλισης" για την εταιρεία μας, σε περίπτωση που κάποιος φτωχομαλάκας πάθει κάτι από αυτά που πουλάμε. Το ξέρω κι εγώ πως "παίχτηκαν" πολλά στα παρασκόνια μέχρι να ψηφιστεί αυτή η κολοσώποφαση. Ένας θεός ξέρει τί τάσαν αυτές οι κουρσάλες οι άγγλοι στους υπόλοιπους, μέχρι να πειστούν να υπογράψουν. Εντάξει, χάσαμε μια μάχη αλλά αυτός δεν είναι λόγος για να κάνουμε την ψυχραιμία μας. Ο πόλεμος συνεχίζεται και τα λεφτά δεν είναι λίγα. Γι' αυτό όταν σήμερα το απόγευμα σπκωθείς να μιλήσεις, προσπάθησε να είσαι ήρεμος. Κι όταν τελειώσει αυτή η ιστορία έχουμε όλο το χρόνο να περιποηθούμε όλους αυτούς τους ερασιτέχνες της βιοτεχνολογίας... Η εκδοκίονα κλειδί: είναι αυτό ένα πρόβλημα που πρέπει να δούμε την αντιμετώπισή του προοπτικά ή όχι; Αν είναι ένα πρόβλημα το οποίο όσο περνάει ο καιρός θα διογκώνεται, τότε θα πρέπει να βρεθεί μια λύση που θα μπορεί να το αντιμετωπίζει για όσο καιρό..."

Για όσο καιρό θα μπορεί η εταιρεία μας να παράγει τα γενετικά μεταλλαγμένα τρόφιμα", πετάχτηκε ο Τζακ. "Ακριβώς αγόρι μου, αυτό δε χρειάζεται να το πεις αλλά έτσι ακριβώς είναι. Και μετά νοίλα τα ασύ-

Αγαπημένη μου, πήρα το σημείωμα σου και πρέπει να σου πω ότι με πλήγωσε πολύ. Κυρίως η κατηγορία σου για συνενοχη, που είμαι σίγουρος πως δεν την αξίζω. Η συνέντευξη μου με τον στρατηγό Ζ. δεν είναι καθόλου δουλοπρεπής. Πιστεύω πως στη δουλειά μου... και τα λοιπά τα ξέρεις ήδη αυτά. Μπορεί να βεβγαλά από το κεφάλι μου μερικές λεπτομέρειες, όπως ότι η συνέντευξη πάρθηκε χωρίς αστυνομία εκεί κοντά, ενώ ο στρατηγός έπαιζε πεντόβολα με κάτι χωμογελαστά παιδιά. Στην πραγματικότητα ο στρατηγός διασκέδαζε με αυτούς που πέταγαν στο μαζακι τις χειροβομβίδες: όπως καταλαβαίνεις βρικολομάταν σε ένα πεδίο βολής. Αλλά έλα στη θέση μου: θα μπορούσα να τον προσβάλλω δημοσιεύοντας κάτι κηριολεκτικά off the record;

Όσο για το νέο διευθυντή που τον χαρακτηρίζεις "άτομο αηδιαστικό", προφανώς δε συμφωνώ. Από τότε που διευθύνω την εφημερίδα δεν έχω αλλάξει καθόλου και δεν καταλαβαίνω γιατί μιλάς έτσι. Όσο για το γεγονός ότι ο στρατηγός Ζ. έχει προσωπική ρχημιά μαζί μου, δεν είναι καθόλου όπως λες "άκρως ύποπτο". Από τότε το να τηλεφωνει κανείς είναι έγκλημα;

Υποψίες, υποψίες, όλο υποψίες. Να τί είναι όλη η ζωή σου! Μόλις σε πήγανε στα Κεντρικά και βρήκες μερικούς φίλους σου "λίγο ταλαιπωρημένους" άρχισες να ξερονάς δηλητήριο καταπάνω μου. Μια συνηθισμένη επιχειρήση ελέγχου, να τί ήταν. Όμως εσύ είσαι απόλυτη και αδιάλλακτη όπως οι ιδέες σου. Μην παραπονεθείς λοιπόν αν η δίχη σου πάει στραβά. Σε μερικά χρόνια, κατά τη γνώμη μου όχι λιγότερα από είκοσι, θα δούμε ποιός έχει δίκιο. Και τότε θα είμαι εκεί, σα να μην έχει περάσει ο καιρός, να αγαπάς σημαίνει να περιμένεις.

Σου στέλνω το βιβλίο του στρατηγού Ζ. *Τακτική και στρατηγική της αντιτρομοκρατίας από τον Εμφύλιο μέχρι τις μέρες μας*, με δώδεκα χάρτες. Η εισαγωγή είναι δική μου.

Γεια χαρά Κώστας

"ΝΥΝ ΑΠΟΛΥΕΙΣ ΤΟΝ ΔΟΥΛΟΝ ΣΟΥ ΔΕΣΠΟΤΑ"

αναδημοσίευση από: Processed World, Καλιφόρνια - Ανοιχτή Πόλη, 1986
by R.L. Tripp

ΥΣΤΕΡΑ

Ξέρουμε το *ύστερα* σαν επίρρημα χρονικό. Συνώνυμο του *μετά*, του *αργότερα*. Υπάρχει επίσης η τοπική χρήση: το *υστερώ*. Υστερώ πάει να πει υπολείπομαι, έχω μείνει πίσω. Λέμε *εκ των υστερών*, και υπονοούμε τις κρίσεις μας ή τα γεγονότα που στο στίβο των περιστάσεων έφτασαν τελευταία. Αυτό μπορεί να κάνει τα *εκ των υστερών* σοφότερα: λογαριάζει κανείς και τις συνέπειες που προηγήθηκαν. Ακόμα και η *υστεροβουλία* δεν σήμαινε για καιρό δολιότητα, αλλά μάλλον απροσεξία ή αφροσύνη, εφόσον η σκέψη ερχόταν μετά την πράξη, εφόσον δηλαδή η πράξη βιαζόταν.

Αλλά το να υστερεί κανείς δεν έχει θετική αξία. Σημαίνει να μην φτάνει, να μην αρκεί, να υπολείπεται εκείνου που (μπροστά του προφανώς) λογαριάζεται σαν το μέτρο. Αρα όποιος υστερεί δεν είναι σοφότερος. Είναι κατώτερος.

Πράγματι φαίνεται πως η καταγωγή της ρίζας *υστερ-* έχει να κάνει με το κάτω. Εκεί ακριβώς, σ' αυτό το μακρινό κάποτε όπου γεννήθηκαν οι λέξεις από τις σιωπές, το *ύστερα* συναντάει την *υστέρα*.

Υστέρα έλεγαν τη μήτρα. Το γυναικείο όργανο που δεν ήξεραν, όμως ήταν εκεί, κάτω απ' τη μέση. Ακόμα και τις ωθηκές ορισμένων ζώων έλεγαν *υστέρες*. Μην ξέροντας τις λεπτομέρειες, *υστέρα* έφτασε να σημαίνει και κοιλιά. Ακόμα και στις μέρες μας ζει αυτή η σημασία: *γαστέρα*.

Οι Ιπποκρατικοί, αυτοί που προσπάθησαν πρώτοι στη περιοχή εδώ γύρω του κόσμου να δώσουν λογικές εξηγήσεις στις αόριστες κοινωνικές προλήψεις, πίστευαν πως στις ανύπαντρες (πο σωστά: στις αζευγάρωτες) γυναίκες η μήτρα αιμορραγεί περισσότερο από το συνηθισμένο στον κύκλο. Πίστευαν ακόμα πως έφηνε από τη θέση της και έκοβε βόλτες μέσα σ' όλο το γυναικείο κορμί. Πιέζοντας άλλα όργανα, πλημμυρίζοντάς τα με το αίμα της, προκαλούνε έλεγαν αυτήν την εκρηκτική γυναικεία παραφορά, που λογαριαζόταν σαν αρρώστια. Και την ονόμασαν: *υστερία*. Συνιστούσαν σαν θεραπεία την καθήλωση της μήτρας: τον γάμο....

Αφού *υστέρα* ήταν η μήτρα, *ύστερον* ονομαζόταν αυτό το κομμάτι που ερχόταν μετά την έξοδο του εμβρύου, στη γέννα, αυτό που το ακολουθούσε. Τον πλακούντα. Εκεί ανάμεσα σε υγρά και αίματα, στην μυστηριώδη γυναικεία αποτελεσματικότητα της γέννας, η τοπική ακολουθία και η χρονική, το νεογέννητο και ο παλκούντας, το *ύστερον* και το *ύστερα* μπορεί να γεννήθηκαν επίσης σαν η σκάση των νοσημάτων από την σύντηξη του σώματος με την ονοματοδοσία του κόσμου. Δεν είναι παράξενο, μιας και τέτοιες απορίες έδωσαν νόημα (και όχι μόνο ονόματα...) σε πολλά.

Τα *υστερικά* πάθη ήταν άρα, σε τελευταία ανάλυση, οι νόνοι της μήτρας. Το κάτω του κορμιού και το κάτω σαν υποδεέστερο δεν ξέρουμε ακριβώς πότε συσχετίστηκαν, αλλά το ότι η λέξη *υστέρισμα* με το νόημα της έλλειψης συναντιέται πρώτη φορά στους χριστιανούς των ευαγγελίων κάτι θα πρέπει να σημαίνει.

Αν το *ύστερο* σήμαινε λοιπόν αρχικά το *κατώτερο*, το *χαμηλότερο* χωρίς αξιολογική κροιά, τότε το *ύστατο* ήταν ο υπερθετικός βαθμός του χαμηλώματος στην τοπολογία των πραγμάτων. Το κάτω άκρο. Τί απ' αυτή τη γενέθλια σημασία έχει μείνει στην *ύστατη στιγμή*; Αυτό: ο τελευταίος, ο έσχατος κρικος στην αλυσίδα του χρόνου, των γεγονότων, των πράξεων, των παθών. Το κείλος....

Σα να λέμε: *ύστατο* είναι ό,τι πιο *ύστερο* από το *ύστερο*. Τελευταίο απ' όλα, χωρίς επόμενο, χωρίς μετά... Παραφερμένο ίσως απ' ότι προηγήθηκε... Βαθύτερο, κορυφαίο, κάτω κάτω και ψηλότερα στις εντάσεις που συμπυκνώνονται και εκτινάσσονται, χωρίς ίσως προανατολισμούς. Χωρίς αναμνή.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΔΕΣΠΟΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ